

ქართული
ლიბროთეკა

ფასი 1 ლარი

ბიანგის

განმავლობელი მარტოვანი 53

მარტოვანი

ბიანგის
26/11/92
200

რ ე დ ა ქ ც ი ი ს ა გ ა ნ

ქართულ საბჭოთა სატირა-ჰუმორს მტკიცე სა-
ძირკველი ჩაეყარა ამ ათი წლის წინად, როცა პირველ-
ლად 1923 წელში გამოვიდა ჟურ. „ნიანგი“.

ამიტომ „ნიანგის“ ათი წლის თავი და იუბილე
ამავე დროს არის ქართული საბჭოთა სატირა-ჰუმორის
ათი წლის თავი და იუბილე.

ამ მოვლენის აღსანიშნავად რედაქციამ გამოსცა
„ნიანგის“ საიუბილეო საგანგებო ნომერი და აგრეთვე
ეს კრებული, რომელშიაც მოთავსებულია „ნიანგის“
თანამშრომლების ნაწარმოებები, როგორც დაბეჭდილი,
ესე სრულიად ანალი.

ჟურ. „ნიანგი“-ს რედაქცია.

ს. თ—ია.

„ქართლის ცხოვრება“

ნაწილი მეორე *)

თამარის ხანით მე დავათავებ
 „ქართლის ცხოვრების“ თორმეტი თავი.
 გაგრძელება რით უნდა დამეწყოს?
 მისი შეიღობისთვის მსურდა დამეცხო!
 მაგრამ იმთავით მახლავს ერთი ზნე:
 თვალში თუ რამე ამოვიმიზნე,
 თუ არ მივსდიე მე მას ბოლომდი,
 გულში ჩამრჩება, როგორც ქვა-ლოდი!
 რადგანაც მაშინ მე ვერ შევსძელი
 თამარის ხანა, საკმაოდ გრძელი,
 უკლებლად სულ რომ ამომეწურა,
 ამიტომ ეხლა ეს მომიწყურა!

კიდევ მოგიტხრობთ მე თქვენ ერთ ამბავს.
 რაც სინამდვილეს თვრო მეტათ ჰგავს.
 ნუ კი მიიღებთ თქვენ იმას ჭორად,
 რაც რომ მომხდარა ამ ქვეყნად სწორედ:
 კათალიკოსი და ორი ძალდი, —
 (მე ვაღიარებ ამას ხმამაღლა)
 ამ საქმეშია მომქმედი პირი.
 არაფერია აქ გასაკვირი:
 ცხოვრება უყვართ ორთავეთ ტკბილი,
 ვალესილი აქვთ ჭამისთვის კბილი!
 ამის შესახებ მოგიტხრობთ აქ მე,
 სულ დაწვრილებით,—რაშია საქმე.
 ჯერ მომიხდება გახვევა განზე,
 რომ გადავიდე შემდეგ საგანზე.
 ორივე იყო თუმც ქრისტიანი,
 პაოსის ძენი, ქართლოსიანნი,
 განუწყვეტლად მაინც, იმთავად,
 ქართველთ და სომეხთ ჰქონდათ სულ დავა
 როცა თამარის რუსმა ნაქმრევმა
 ყოფილ ცოლისგან სირცხვილ ნაქმრევმა,
 ერისთავები გადაიბირა
 და გამეფება კვლავ დააბირა, —
 თამარი იხსნა ძმა მხარგრძელებმა,
 მამაცობასთან თან სულგრძელებმა,
 რომლებიც მოდებოთ სომეხები იყვენ,
 (უკვე გითხარით წინეთ მე ეს თქვენ.)
 ერთხელ კი არა ბევრჯელ სხვა დროსაც
 მათ ასახელეს ქართველთა დროშა.
 სამაგიერო კი რა მიიღეს,
 მსურს მოვახსენოთ აქ მე სწორეთ ეს!

ერთხელ, მორიგი გამარჯვების დროს,
 დასცა თავზარი რა მტრების ურდოს,
 დიდი მხარგრძელი უკან დაბრუნდა,
 წირვისთვის ზარი, მყის აგუგუნდა!
 როდესაც ბრძოლის მეხი სქექავდა,
 ვინც სახლში იჯდა, ნაცარს ჰქექავდა,
 ხატების წინ მას უნდა ელოცა,
 დახოქილს მუხლის თვალთ ეცოცა!
 ვითომ და დიდი მსხვერპლი გაიღო:
 ფორთხვით მაგარი ციხე აიღო!
 თუ არა მისი ხატზე ვედრება,
 სულ გაწყდებოდა ჩვენი მხედრობა!...
 როს სეფისკვერის გამხმარ ნამეცვებს
 ხალხს ურიგებდა პეშვით ხუცესი,
 მას გაუწოდა მხარგრძელმა ხელი:
 სურდა რგებოდა ერთი ნაქერი.
 ძლიერ ნაწყენი დარჩა ამითი,
 კათალიკოსი... იწყო კამათი:
 — „ძალიც კი ამას არ ივადრებსო,
 სირცხვილით თავს არ გაგვიადრებსო!“.
 ზაქარიას ეს თუმცა ეწყინა,
 ნაძალადევათ მან გაიცინა.
 (მაკვირვებს, თავი ვით შეიმაგრა
 და ამ ბერს იქვე არ სცემა მაგრა!)
 ვერ მოიფიქრა სხვა ამის მეტი:
 მოიხმო სომხის მან ვარდაპეტი,
 კათალიკოსი სომხის, ვანიდან,
 ეპისკოპოსი ერევანიდან,
 და გაიმართა ცხარე კამათი,
 თუ რომელი სჯობს სჯული ამითი?
 კათალიკოსმა ჩვენმა, ივანემ,
 თავგამოდებით თუმცა იომა,
 მაგრამ კამათში ხუცებს, ეტყობა,
 რომ ვარდაპეტმა ცხადათ აჯობა!
 კათალიკოსმა როცა ეს იგონო,
 სხვა იარაღი ეხლა მან იძრო.
 რომ შეეწყვიტა კამათი—მან სთქვა:
 — „სიტყვა სხვა არის და საქმე კი სხვა!
 რომ ჩვენი სჯულის თქვენ იგრძნოთ ძალი,
 გთხოვთ, მომიყვანოთ ქოლვაკი ძალდი!
 კი არ იფიქროთ, თითქოს საჩუქრად,
 მე მივითვისო ის თქვენგან მუქრად!
 ნუ შესწუხდებით თქვენ სულ ამაზე:
 სამაგიეროდ მზად მყავს ნაგაზი!
 სარდაფებში ამ ძალლებს დავამწყვდევთ,
 სამ დღეს არაფერს მათ ჩვენ არ ვაქმევთ
 მეოთხე დღეს აქ კვლავ შევიკრიბოთ.
 გეტყვით პირდაპირ, არა მოკიბვით:
 ნაგაზს წაუგდებ მე ჩვენ სეფისკვერს,
 ნახავთ, რომ არც კი ახლებს ის მას პირს!
 თქვენ სეფისკვერსაც გადუგდებთ ქოლვაკს,
 ის დაათენებს თუ მას რა ყოფას,—
 როგორ სიხარბით დაუწყებს ჭამას, —
 თქვენი თვალებით იხილავთ ამას!
 ბევრს ნუ ყოყობთ სჯულის სიწმინდით,
 სჯობს დროზე ხმა თქვენ სრულად გაჰკმოდოთ!“..
 ვარდაპეტი და სომხის ტერტერა
 ამ დაქადებამ სულ გაამტერა!
 ოინს უწყობდენ—ეს მათ ესმოდათ,
 მაგრამ უარი ღღარ ეთქმოდათ!
 ამრიგად ძალდი გასცვალეს ძალში,
 დაძმარებული დაბრუნდენ სახლში...

*) ამხ. ს. თ—ია ამჟამად სწერს იუმორისტულ პოემის: „ქართლის ცხოვრების“ მეორე ნაწილს. ვებქდავთ ნაწყვეტს ხსენებულ პოემიდან.
 რედ.

როდესაც თავი კვლავ მოიყარეს,
მშვიერი ძალის სეფისკვერს შესჭამს,
რომელსაც ფერდი აკვროდა ფერდზე,
ღონემინდილი ძლივს იღვა ფეხზე!
თამარ მეფეც აქ იყო მოსული.

კათალიკოსი, მღვდლები მოსილი,
როგორც შეპვერით წირვის დროს იმათ:
ჭრელ სამოსელში, ბარძიმ-ფეშხუმით,
მშვიერი ძალის სეფისკვერს შეშჭამს,
ყველა თქვენთაგანს უშეკვლად სწამს!
მაგრამ სხვას ფიქრობს კათალიკოსი:
ჩაიგდოთ თქვენ მან ნაცარში კოვნი!
— „წმინდა არს ღმერთი ჩვენი საბაოთ!“ ...

მაღალი ბანით რომ შემოსძახა,
ნუ თუ გახდება კიდევ სადაოთ,
რომ თვით ნაგაზმაც დაალო ხახა!
მას რომ წაუგდო კვერის ნატეხი,
თითქოს დაატყდა თავზე ძალოს შეხი, —
ისეთი მორთო ყუფა—ყუფილი!

(კი არ გეგონოთ თქვენ ეს ტყუილი!)
თითქოს ნაგაზი იყო მშინძარა:
სეფისკვერს ახლოს არ მიეკარა!
ქართველებს გული მან გაუხარა,
სომხებს კი ქელი მით მოუხარა,
შემდეგ წამოღო სომხის ტერტერა,
ქოთავს წაუგდო მანც სეფისკვერია,
რომელმაც მარდად პირი დასტაცა
და მაღიანათ წუთში ჩასტანცლა!
რაც დატრიალდა იქ ამის შემდეგ,
განა ღირს, რომ ჩვენ ამაზე შევდგეთ?
რომ ვადავავლებთ თვალს ამ მეტოქეთ,
ვერ ვიამაყებთ ჩვენ იმ ებოქით!
მაგრამ თქვენ სახე რატომ გიბრწყინავთ?
ეს სასწაული ხომ არ ირწყინეთ?
ნუ თუ მჭირდება მე იმის ახსნა,
კათალიკოსმა ოინი რა ჰქნა?

პირველი ჯგუფის ბავშვიც მიხვდება,
თუ ეს ამბავი რატომ მოხდება!
წინდაწინ ყავდა მას ეს ნაგაზი
განზრახ უზომო შოშ ქვეშ ნაზარდი!
გადაუგდებდა ის ძალოს სეფისკვერს,
ჩამოუსობდა თითებს თვის გრძელ წვერს,
და ამის შემდეგ ურტყამდა იმდენს,
ველარ ასწედა ძალის წილს იმ დღეს!
რა შეატყვევდა მას ისეთ ლუქმას,
თუ შეუტყვევდა ის შემდეგ სულთქმას?
ენლა რომ იწყო ყუფილი—ყუფა,
ასეთი აღზრდის იყო ნაყოფი!..

ათასი სხვები ამ კათალიკოსს
ასეთი ხრიკი შავ ლაქად აზის!
მაგრამ მხარგრძელი მან, ზაქარია,
ამ ოინებით ვერ გადაარია!
მხოლოდ ივანეს, მსახურთ-უხუცესს,
ეს შემთხვევა სულს და გულ უწყულებს!
მას შეუწინდება ის, ზაქარიას, —
(ერთი უყურეთ ამ თავქარიანს!)
მეფის წყალობა რომ არ დაჰკარგონ,
ქართველთა სჯულზე გადაიბარგონ!
ზაქარია ხომ კარგად მოიქცა,
რომ ის თავის ხალხს არსად გაეჭკა!
რენეგატობა არაფრად ვარგა,
ზაქარიამ ეს იცოდა კარგა,
მაგრამ ივანემ ვერა ვაიგო
და სომხის სჯულზე ხელი აიღო.

როგორ გავხდი ნიანგკორი

— როგორ გავხდი ნიანგ-
კორი? — ზშირად მეკითხებიან
ამხანაგები.

— როგორ და უბრალოდ,
ვგზავნი წერილს და მიბეჭ-
დავენ! უბასუხებ მე.

— კი, მაგრამ მეც რომ
ვგზავნი და არ მიბეჭდავენ?

— შენ რა თემაზე სწერ?
განა რასაც გავგზავნი ყველას
დაბეჭდავენ?

— თემა საინტერესო იყო.
ჩვენს ეზოში ერთერთმა მე-
ზობელმა მეორე მეზობლის
მწვეარს შიგ კაკალ კოჭში
მოტეხა ფეხი და მინდოდა ორივე მეზობელი გამეტა-
რებია ნიანგში. შემდეგ კიდევ გავგზავნე საინტერესო
მასალა, ვიფიქრე აუცილებლად გაუშვებენ მეოქი, მაგ-
რამ...

— მაინც რაზე იყო?

— ჩვენს სოფელში მღვდელს, რომლის „მრევლ-
საც“ სამი კაცი შეადგენდა, რელიგიურ დღესასწაულზე
ტაბლის მიტანაზე უარი უთხრეს და გაჯავრებულმა
მოდღეარმა მათ სულ დედის სული აგინა და მინდოდა
ესეც ჩამეგდო ნიანგში, მარა არც ეს დამიბეჭდეს.

— არა უშავს, წერას რომ ისწავლი კარგად, შემ-
დეგ დაგბეჭდავენ. მეც ასე მომივიდა. პირველ 10 წე-
რილიდან არც ერთი არ დაბეჭდილა, როცა მეთერთმე-
ტე წერილადან გოდორში ვინილე ჩემი წერილის ნაწი-
ლი იმ დღეს სულ ჰაერში „ვეფრიანავდი“ სიხარულით.
შემდეგ კი სხვა წერილი მილიანად დამიბეჭდეს.

„მეშ უნდა ვიყილო 100-მდე რეველი, 4—5 კვა-
რტი მელანი, 20-30 კალამი და კალმისტარი და ვწერო,
სანამ გოდორში მაინც არ დამიბეჭდავენ—მითხრა და
გამშორდა.

კალმოსანი.

ზაქარია კი, თუმც დაჩა სომხად,
ის ითვლებოდა თამარის მომხრედ,
უხარე ქართველი სხვა თავადები,
(ბევრი ფაქტია ამას თავადები),
რანედაც კიდევ ვიტყვი, მარა
თამარზე რაც ვთქვი—ჩემგან ეს კმარა:
ჯერ ბევრი დამჩა წინ საქექავე,
რატომ ვინეთქო ერთ ქალზე თავი?
მით უმეტეს, რომ ნამდვილად ვიცი,
ჩემს გარდა არის მოცლილი კაცი,
ვინც არ დაგიდევთ დროსა და მანძილს,
ისე აღიდებს მის ქოშებს, მანძილს!
რითიმე თავი რომ შეიქციოს,
კითხულობს, თურმე, ასეთ ლექციებს:
თამარის დროს სულ არ ეტყობო,
რომ ყოფილიყოს ბატონ-ყმობაო.
ისეთი ჰქონდა ხალხს მოპყობაო,
მას ეწოდება ბატონ-ყმობაო!
ამის მოწამეთ მას მოპყავს შოთა,
რამაც უზომოდ მე ამაშფოთა!
ბერიკაცს ტვინი ისე რამ უღრძო,
თუ რაებს ზოდავს—ეს ველარ იგრონო!
— „მაშ გაუმარჯოს ამ მეფის დროშას!“
ესლა აკლია, რომ წამოროშოს!..

„აბესალომ და ეთერი“

აბესალომ თაღლითაძე სა-
აგარაკო თაღარიგს შეუდგა
— ცოლთან მიალაპარაკება
ამ საგანზე ორი თვით აღრე
დაიწყო.

მისი „ორმა რწმენით“ ბაე-
შვისათვის წაღვერი „მისწ-
რება“ იყო.

— შენ და ჭუჭულა წრე-
ულს წაღვერში იქნებით.
ვეცდები მეც თქვენთან ვი-
ყო — უთხრა მან ცოლს, რო-
ძელიც მასში რამდენიმე წე-
ლია მოსიყვარულე ქმარს
აღარ ხედავდა.

— იმ პირობით, თუ შენც, ჩვენთან იქნები. მე
შგონი შენ ჭუჭულას მამა ხარ და ჩემი ქმარი! — უსაყვე-
დურა ცოლმა.

— აბა რას ამბობ თამრიკო?! ეჭვიანობ, განა: აკი
გიუთხარი, თუ მოვახერხე მეც თქვენთან ვიქნები — მეთ-
ქი!

აბესალომს რომელსაც გული „ჩიტივით უფართბა-
ლებდა“, წრეულს ეთერთან ერთად (მისი არა „ოფიცია-
ლურ“ ცოლთან, როგორც თვითონ არწმუნებდა). კის-
ლოვოდსკში უნდა გაეტარებია დრო.

— მე არ ვიცი რისთვის ან ვისთვის გინდათ ამდე-
ნი აგარაკები, სანატორიუმები და დასასვენებელი სახ-
ლები, თუ თქვენ პასუხისმგებელი პირები არ მოისვენ-
ნებთ და იექიმებთ! — გაჯავრებით უთხრა აბესალომს
ერთხელ ცოლმა.

— თაორტუნისტულად აყენებთ საკითხს, ჩემო თამ-
რიკო, — ზუმრობის კილოთი მიუგო მან ცოლს — აგა-
რაქები ჩვენ გვინდა მშრომელი ხალხისათვის. პასუხის-
მგებელ პირებს კი დასვენებისათვის არ გეცალბა, სო-
ციალიზმს ვაშენებთ. დასვენებას შემდეგაც მოვესწრე-
ბით! — თაღლითურად უბასუხა აბესალომმა.

კისლოვოდსკში გამგზავრების წინა ღამით აბესა-
ლომმა ცოლს წერილი მისწერა:

ძვირფასო თამრიკო! ძალიან მწყინს, რომ ვეღარ

მოვდივარ შენთან, ექიმების რჩევით იძულებული ვარ
წელს კისლოვოდსკში ვიექიმო. გული ორივე მხრივ გა-
ფართოვებულია. ხვალ მივემგზავრები. იმედია შენ არ
მოიწყენ ბავშვს მოუარე. გააკოცე ათასჯერ.

შენი აბესალომი

საუცხოვო იყო შეყვარებულთათვის საქართველოს
სამხედრო გზით მგზავრობა.

კისლოვოდსკში აბესალომ და ეთერი სასტუმროში
მოიწვევენ.

— ჩემო ეთერ, ხომ გიყვარვარ და გეყვარები, ხომ არა-
სლდეს დაგზომრდებით ერთმანეთს? — ეკითხებოდა აბე-
სალომი გულში ჩაკრულ ეთერს.

— სიკვდილიც ვერ დაგვაშორებს, ჩემო სიცოცხ-
ლე! — არწმუნებდა ეთერი და თან კისერზე ეხვეოდა.
ასე „ტკბილად“ მიდიოდა კისლოვოდსკში მათი
ცხოვრება.

ერთხელ დილით აბესალომს დეპეშა მიართვეს.
— ნეტავ რა მოხდა? — გაიფიქრა მან და დეპეშა

წაიკითხა.

წაიკითხა. გაშეშდა და ენა დაე ბა.
ეთერმა დეპეშა ხელიდან გამოსტაცა.

მოულოდნელი და სამწუხარო ამბავი იყო — აბესა-
ლომს ტფილისში იწვევდნენ პურისა და ბამბის აკრეფის
კამპანიასთან დაკავშირებით.

აბესალომ „დამაყვებელი“ სახით წამოდგა და სარ-
ვის წინ სევილიანი კილოთი ღიღინი დაიწყო:

ამელამდელო ღამეო,
ნუ გათენდები მალეო...
ეთერო, გულში ჩავკრავ,
ეთერო გენაცვალო...
პურსა და ბამბის აკრეფას
მე შენთან დავემლო,
არ წავალ, არ მოგშორდები,
თუნდაც გამწმინდონ მალეო.

ეთერის ეშხით თავბრუდახვეული აბესალომი
ლაღ კისლოვოდსკშია და ისევ ამ კილოზე მღერის — და
მანამ იმღერებს სანამ ახალ აკომპანიმენტს არ გაიგო-
ნებს საკონტროლო კომისიის დადგენილების სახით.

ყუმბარა.

საჩივარი ღვდელზე

— წმინდაო მამაო, უფალო არქიელო, ჩვენი სოფ-
ლის მღვდელი არ ვარგა, ლოთობს, და თანაც არ იცის
მღვდელმსახურება. გთხოვთ, მის მაგიერ სხვა დაგვინი-
შნათ, — მიმართეს სოფლელებმა. არქიელმა ისევე ლმო-
ბიერად მოაჩვენა თავი დღეღვაციას და შეპირდა, რომ
მეორე კვირას თვით დაესწრებოდა წირვას და გამო-
იბებდა...

როცა დღეღვაცია გაისტუმრა — არქიელი ჩაჯდა
სავარძელში, კრიალოსანის ყაითანზე ქარვის მძივთა
გადათვლით ფიქრებს მიეცა, თუ ვინ ვაგზავნა „მამაო
ლუკას“ მაგიერ, რადგან ის როცა ჩამოდიოდა ერთი
დატენილ ხორჯინის მეტი არ მოჰქონდა ძღვნად სოფ-
ლად ნაძარცვი და არქიელს კი თითო ჰამაზე ორი
ხორჯინიც არ ყოფნიდა; მაგრამ თან შეეცოდა ლუკა —
განა მან უფრო კარგად არ იცოდა, რომ ლუკას არა-
ფერი ესმოდა მღვდლობის?! ის ხომ შინა მსახურად
ჰყავდა, მას ხომ გივას ეძახდნენ ერისკაცობაში! — და
მღვდლად მიტომ აკურთხა, მიყრუებულ სოფელშიც
მიტომ ვაგზავნა, რომ მასთან მოახლედ ნამყოფი მამა
მიეთხოვებია, ის მამაო, რომელთანაც ბევრი ტკბილი წამე-
ბი“ ახსოვდა არქიელს.

აი, ახლაც თვალიწინ წარმოუდგა მამაო და გულმა
უფრო გაიწია მისკენ...

— დიალ, შეილო, ლუკა, შენზე იჩივლა სოფელ-
მა... — უთხრა არქიელმა, როცა ავიდა სოფლად, და
ლიმილით გადახედა, უწინ გამზდარ მამოს, მაგრამ ახ-
ლა ჩამრგვალებულ ფოფოდიას.

სუფრა მზადაა. არქიელი შეზარბოშდა. ფოფოდიას
შუბლზე უხის... და, რა ზარი დაირეკა, ლუკა შეიმო-
სა, ხალხმა დენა იწყო — არქიელიც აქაა.

ქვირაა. წირვა დაიწყო.

— უფალო არქიელო! ალილუია ღმერთო ჩვენო!
შენც ხომ იცი და მეც ვიცი, რომ ზუცობა სულ არ
ვიიცით?! სამი ქოთან იფული მაქვს: ერთი შენ, ერ-
თი მე — ერთიც მუხზე ვაგაწყაბუნოთ! — გამოსძახა მან.

— აი, აიაამინ! — მიუგო სახე ვაბრწყინებულმა
არქიელმა, — დიაკვნის მაგიერ, რომელსაც პირი ღია
დარჩა, რა არქიელმა დაასწრო — და შემდეგ მრევლს
მიუბრუნდა — როგორ, თითქოს არ იცის მღვდლო-
ბაი? აჰ! აღარ ვაბედოთ ჩივილი!..

— რა ვიცი... წინად კი არ სწირავდა ხოლმე ანე
კარგად, და... ალბად შენი შიიშინდა! — მიუგეს ახ
ძიელს.

ბარსან.

კველი და ახალი

ნიკო ხანჯალაძეს ორჯერ შეხვდა საქართველოს გასაბჭოებამდე მის მშობლიურ სოფელ ოკრიბის „დაობ ლება“ და რკინის გზით „გასეირნება“: ერთხელ რთილისში იყო და მეორეჯერ ფოთი ინახულა. მისი პირველი მგზავრობა მენშევიკების ბატონობის ხანაში მოხდა, გასაბჭოებას ნიკო ადვილად შეურიგდა, რადგან იგი ძველი რეჟიმის დროსაც ვაპროლეტარებულო აზნაური იყო და რაც უმთავრესია, — შეურიგდა მიტომ, რომ მისი შვილი — შურა კომუნისტი იყო.

ამას წინადა ნიკო ტფილისში ჩამოვიდა შვილის სანახავად.

ტფილისში ჩამოსვლისას ნიკომ გაშალა თავისი ქოლგა სადგურის მოედანთან და ისე „ჯიქურ“ მონდომა ტრამვაის ვიწრო კარებში შესვლა. გაოცებულმა მგზავრებმა ძლივს დააკვიციეს.

— არ შეიძლება შემოდგომის თბილ დღეებში ოპერის თეატრში ნაბდით, ქოლგით და კალაშნიკით წასვლა! — აუხსნა შვილმა ოპერაში გამგზავრების წინ. ნიკო ბედს, უკეთ რომ ვთქვათ — შეიღს დამორჩილდა.

თეატრში მეორე იარუსის აივანზე მოხვდენ.

ბნელში, როდესაც მოქმედება მრმდინარეობდა ნიკომ გადახარა ყისერი და „ზდილობიანად“ „გააბურჭყა“.

— ვინ არის ეს ხულიგანი, რომ მალდიდან იფურთხება?

— იდიოტ!...

— მერზავეც! — ახმაურდა დაზარალებული პარტერი.

ნიკო ჩაჩუმდა... თუმცა უხერხულობა და ბრაზი, რომ ასე „უაქანონოდ“ გალანძლეს და მისი ლეიძლი შეილიც მისი მამის „მტრებს“ მიემხრო, — სამოქმედოთ „იწვევდა. ჟინის მოსაკლავად ამოიღო თავისი ყალიონი, გატენა თამბაქოთი, შემდეგ ამოიღო ბენზინის ასანთი და ბნელ დარბაზში ყალიონს მოუკიდა.

— რას შევები მამაჩემო?! ვის გაუფონია, როგორ შეიძლება სათეატრო დარბაზში თუთუნის მოწევა? — მიაყვირა შურამ.

— საცანრად მიგდებთ ყმაწვილო? პირი ხომ არ შეგიკრავთ ჩემ წინააღმდეგ? ტრამვაიში გაშლილი ქოლგით შესვლა არ შეიძლება, ნაბდის მოსხმა არ შეიძლება, გადურთხება არ შეიძლება, თამბაქოს წვევა არ შეიძლება, — ეს არი თქვენი ცოცხალიზში? შევარცხვინე აწი თქვენთან ჩამომსვლელი! — დაიძახა ნიკომ და პირდაპირ რკინის გზის სადგურისაკენ გაეშურა.

პირი და ქრისტე

პირი მისია
მართალია,
უჭკუო და
ტუტუცია
ვითომც ვირი,
პ. გრამ, მან რომ
არ იცოდეს,
მაგაც, ს რას იტყვის
ქვეყნის პირი?

და თუ ხშირად მიაშიტობს, კიდევ ოჩნობს ზოგჯერ გზაში, ვინც ხვედრს იცნობს სახედრისას, ვინ დასძრახავს ვერს ამაში?

მე ქვეყანი ხალხის ჯავრით აღარა ვარ გულში მშვიდად, თორემ ვირებს, მმოწმობს ქრისტეც, მე ვაფასებ ერთობ დიდათ,

რატომ — ამის მიზეზი მაქვს, საპატიო მეტის მეტად, და ნუ გწყინთ, თუ არ დაგითმობთ, ვირი წელში გასაწყვეტად!

ვირს პატივს ვსცემ არა პარტო მე, ღვთის მონა და მორჩილი, ვირი მუდამ თვით ქრისტესაც ლაჯში ჰყავდა ამოჩრილი,

და უმისოთ ერთ ნაბიჯსაც არ წარსდგამდა ვასაქირში! — ერთი სიტყვით ინტერესი დიდი ჰქონდა ქრისტეს ვირში.

მაგალითად: მეფე იოთღს, მოუარა როს ხელმტურმა, — ბრძანა ყრმათა ამოუღება, თითქოს იყო ინდის ხურმა:

იი, ამ დროს ყრმა იესო იოსებმა, მამამ მისმა, შესვა ვირზე დედითურთ და ეგვიპტისკენ თავი მიუსცა!..

სიმძიმის ძვეუ

განვლო დრომ და ვირიც ქრისტეს კვლავ დასჭირდა ერთხელ მთაში, თაბორის მთას ედახთან, უბჯენია წვერი ცაში!

და იმაზე ასვლა ერთხელ მოესურვა რა იესოს, მოციქულთაც ფიცხლავ ვირი მორთვეს და მასზე შეაყეს...

და შეუდგენ ვირით აღმართს, უქანაღზე ჯოხის ცემით სახარება აქ სდუმს, მაგრამ მე ეს ვიცო გადმოცემით!

მერე რა ვქნათ? შემდეგ ფაქტზეც სდუმს ავრეთვე სახარება: როცა ქრისტეს უღაბრისკენ მოუწია გამგზავრება,

მან ქვეითად გაიარა ეს გზა მაშინ თუ აქლებით? ვირზე იჯდა! მოციქულნიც მირეკავდენ იმ ვირს ცემით...

და ამ რიგად გაატარეს იქით-აქით ქრისტე ვირით... სახარება მალავს ფაქტს და მე თვით ვამბობ ჩემის პირით...

და ამაში რომ არ ვცდები, და ამაში რომ არ ვარცდები, ერთ მაგალითს კვლავ მოგიყვან, და, მკითხველო, შენც მიხვდები, რომ მიწვედეს ლაპარაკი გამონაკლით მე აუბამდ. ვირის ხედნის საკითხებში თავს არა ვგრძნობ მისებრ ხამად.

რა თქმა ოჩნო, ქრისტეს შემდეგ კვლავც მოუნდა გზის წარება... (ამ ფაქტს უკვე ესდენ ძლიერს ვერ ფარავს ვერც სახარება). რომ ბზობა დღეს ერთხელ ქრისტე გაემგზავრა ერუსალიმს, ებრაელთა პასუქობის რომ მისდევდა წესს და ყალიონს..

და რადგანაც ამ გზის, გრძელის, უჩვეულო იყო ქრისტე, დადაცურდენ მოციქულნი. მორთვეს და შესვეს ვირზე! უქანაც თვით ჩამოუდგენ და ურტყამდენ ჯოხებს ტუღში, როცა თავი ზედ „პასაქირს“ არხენინად ჰქონდა ქუღში. მხოლოდ, როცა ხალხი გზაში მის ბზის ტოტებს წინ უფენდა, ვირი ზღაზნით ვლიდა გზას და სიმძიმის ქვეშ მწარედ ჰქმუნდა... ამზობენ, თუ სხვა პატივიც

მეგვიძღრამი

ბევრი მისცა ქრისტეს ხალხმა, და ვის ახსოვს, თუ ამ პატივს ვირის ოფლიც ვით შეხანმა...

პა, ორ ათას წელზე მეტი ხალხი ქრისტეს კვლავ ადიდებს. მაგრამ ვირის ამაზევი კი

ქ არავინ მხას არ იღებს... იქნებ მცირე მაგალითით დასაბუთდა ეს ამაგი?

იქნება ხალხს სხვა არ ახსოვს ქრისტეს ვირის ამაწანაგი?

ის ერთი და იყო იქნებ, რომ გადაშმა ზურგზე ტყავი, თორემ ყველა სხვა ხსნილია მსგავს შრომისგან „ვირის თავი“.

არ ვიცი, ეს ქრისტეს სჯულში როგორ არის გადაჭრილი: ჩათვლილი აქვს ვირის ამაგი, თუ ფუქედ არს გადაყრილი... და ამ „როთული“ საკითხისგან თავს ხსნილად ვგრძნობ თუმცა მეც

დღეს, მაგრამ შემდგომ, ღვთის სახელით, განა, ცოტა ვირი ხედნეს?...
გაზინრა.

მედუზა

ექიმმა მითხრა

— საზოგადოდ ნასწავლ ხალხს ყველას პატივს ვუსცემ, განსაკუთრებით ექიმებს, მაგრამ ამ ბოლო დროს თითქმის ყველა ექიმები შემეჯავრდა.

— რა არის ამის მიზეზი? — შევეკითხე აკვიტებულ თანამოსაუბრეს (ჩვენ ტფლისიდან მოსკოვისკენ მიმავალ მატარებელში ვიჯექით).

— ერთი პაპიროსი თუ შეიძლება? — და პაპიროსის მიწოდების შემდეგ, განაგრძო:

— ჩემი სახელი ტრიფონ, ცოლი მყავს, უფრო სწორით რომ ვთქვათ, მყავდა. ჩემთვის იგი მკვდარია და მე მისთვის... ჰო—და იმას მოგახსენებდით. მოახლოვდება თუ არა ზაფხული, დაკუთრდება ჩემი ცოლი და მეუბნება:

— ტრიფონ, დღეს ექიმთან ვიყავ და მითხრა — თუ გინდა ქარბმა გაგიაროს და შეილი გეყოლოს, ახტალაში წადიო.

ვიცი რა ქარებიც აქვს, მაგრამ რა გამეწყობა, ვიღებ ვალს და ვგზავნი სამკურნალოდ.

ბრუნდება ერთი თვის შემოივ ახტალიდან და ისევ მიდის „თავის“ ექიმთან.

— ტრიფონ, ექიმმა მითხრა — ქარებს გაუვლია, მაგრამ გული დაგზიანებია და აუცილებლად უნდა წახვიდე მაცესტაში, თორემ შეილი რომ გეყოლოს, ვერ გადიტანო.

იქით ვეცემი, აქეთ ვეცემი და ვაგზავნი ცოლს მაცესტაში.

ჩამოდის მაცესტიდან. ისევ ნახულობს „თავის“ ექიმს და შინდებრუნებული, მეუბნება:

— ტრიფონ, დღეს ექიმთან ვიყავ და მითხრა, რომ კლექის ნიშნები გაქვს და თუ ახლავე არ უშველე თავს, მერმე გვიანი იქნებაო.

— სად მაქვს, გენაცვალე, ამდენი ფული, ხომ იცი...

— არაფერიც არ ვიცი... მე ის ვიცი, რომ ორ დღეში აბასთუმანში უნდა წავიდე. შენ კი გინდა, რომ მოგკვდე და მერმე სხვა ქალებში იარსიყო, მტრობ... ვაი დედაც! — და მოჰყვება ტირილს.

ვამშვიდებ, ვაწყნარებ და ვამგზავრებ აბასთუმანში. ჩამოდის აბასთუმნიდან.

რა თქმა უნდა მეორე დღესვე მიდის „თავის“ ექიმთან.

— შემოდგომა დაიწყო, საგარაკო სეზონი გათავდა, აწი მაინც მოვიხვეწებ! — ვფიქრობდი სახლში მართოდ დარჩენილი, როცა ცოლი ექიმთან იყო წასული.

— ტრიფონ, ჩემო ძვირფასო, ექიმმა მითხრა, რომ ეს შემოდგომა სოსუმში თუ არ გაატარე, შენი მობრუნება შეუძლებელიაო.

უკანასკნელ შესაძლებლობას ვიკრეფ და ვაგზავნი. შემოდგომის მიწურულში ჩამოდის.

ისევ ნახულობს ექიმს.

— ტრიფონ, — მეუბნება ცოლი როცა სამსახურიდან შინ მოვდივარ, — დღეს ექიმმა მითხრა — თუ თავს კარგად არ მოუარე, ვაგიკრებო.

— ამაზე მეტად? — ვფიქრობ ჩემთვის და ცოლს ვამშვიდებ: — ნუ გეშინია, ჩემო ძვირფასო... წამალი რა გამოგიწერა?

— მშვიდი და უდარდელი ცხოვრება, კარგი კვება, კარგი ჩაცმა, რაც მოგესურვოს, ყველაფერი შეისრულე.

თორემ ნერვები უფრო აგეშლებო, ხვალ ერთი კრემ-დიშინის კაბა უნდა ვიყიდო.

— ექიმმა გითხრა?

— ჰო, რაც მოგესურვოს, ყველაფერი შეისრულე: აი ეს არის.

ყიდულობს კაბას.

— გენაცვალე, ოთახის მილაგება რა დიდი საქმეა, რომ ყველაფერი ასეა არეული! — ნელტკბილად ვსაყვიდურობ, როცა სახლში სამსახურიდან ვბრუნდები და ოთახის არეულ-დარეული მხედება, ხოლო ჩემი ცოლი კი კატას ეღიერება ლოგინში.

— როგორი შეუგნებელი კაცი ხარ, ტრიფონ, სად შემიძლია ოთახის დალაგება, დღეს ექიმთან ვიყავი და მითხრა: სახლში ხელი არ გაანძიო, ყოველ დღე მოკოლადი უნდა ჰამო, რომ ჯანი მოგემატოს, თორემ ამ წელიწადს ვერ გადიტანო... და მაშინ რა გეშველება, ჩემო ტრიფონ! — და აცრემლებული ცოლი ცალი ხელით მომეხვია.

— მოვისვენებ — ვფიქრობ ჩემთვის, მაგრამ მას ვამხნეებ: — ნუ გეშინია ჩემო მშვენიერო!

იკვებება ტკბილეულით. ხელს არ ანძირებს ოჯახში. შენი ტრიფონ კი შეცურებულა ვალებში.

— გენაცვალე, ამდენი ძილი მოგკლავს, — ვეუბნები, როცა სადილის შემდეგ კიდევ იძინებს.

— ექიმმა მითხრა — ძილი მოგიხდებაო, რაც შეიძლება მეტი იძინეო, ძილი არ მოიკლოო. ადრე დაწეკი და გვიან აღეკიო.

ვხედავ საღამომით ხშირად მოიკაზმება და თეატრში მიბრძანდება, ნაშუალამევს ბრუნდება სახლში.

— აქი ექიმმა გითხრა, რომ ძილი არ მოიკლო, ადრე დაწეკი! — ვუსაყვიდურობ ტკბილად.

— ეს არ არის შენი საქმე. ექიმმა მითხრა, რომ თეატრში იარე, მუსიკა ნერვებს ამშვიდებსო! — და ჩემი თანამგზავრი აღელვებული წამოდგა. — ერთი პაპიროსი თუ შეიძლება?

პაპიროსი მივაწოდე.

იგი ისევ დაჯდა და განაგრძო: — დადგა თუ არა ზაფხული, ისევ აქიკეკა ჩემი ცოლი.

— აბა, ტრიფონ, შენებურად უნდა დაფაცურდე ახლა. ხვალ აუცილებლად წყალტუბოში უნდა წავიდე, ფატია მიდის, რაღა, იმას ჩამორჩე თუ? ისემც რა ვუთხრა მას! ერთი ხუთასი მანეთი მიშოვე და, არა უშავს, წავალ, შემდეგ მომამგვილებ ფულს.

— ხუთასი გეყოფა ვასამგზავრებლად? — განგებ ვეკითხები.

— თუ მეტს იშოვი, კარგია!

— ვიშოვი, გენაცვალე, ვიშოვი, ამხანაგს გამოვართმევ, ამ წუთში მოვალ! — დაეიმედე და წამოვედი სახლიდან.

წამოვედი და ეს არის რუსეთში მივემგზავრები. აღარ მინდა მისი არაფერი... შორს მისვან... ხა-ხა-ხა-ხა! ალბად ახლაც მელოდება ქალბატონი... ჰმ! „ექიმმა მითხრა“! ვასაწყვეტია ექიმები. რატომ კარგს არ ეტყვიან ქალებს — ოჯახს მოუარეთ, ქმარს პატივი ეცით, საქმე გააკეთეთო... ჰმ! „ექიმმა მითხრა“... აბა ახლა უთხრას ექიმმა სადაც ვარ... უკაცრავად, ერთი პაპიროსი თუ შეიძლება...

ისეღი.

მისალმება

ჩვენი მოდგმის სასიქადულო შვილო ნიანგო!

მოელმა ჩვენმა მოდგმამ გამოგზავნა შენთვის მომკლაცხა შენი მოღვაწეობისათვის წლის თავი, შენთან მხეზე თავი დამეღვა და განცხრომას მიეცემოდი შენი დიდ შრომით გაამაყებულნი, მაგრამ ვერ მოვალწიე და წერილს გწერ, რომ გითხრა, თუ რამ შემიშალა ხელი.

ვიცი, შენ საერთო, საზოგადო უფრო გაინტერესებს, ვიდრე პირადი, კერძო და ამიტომ ტფილისზე შეგწერ-

ები, მისე მოსახლეობის საკუთრეველ თვისებებზე. ვაგონიდან რომ ჩამოვხტი სწორედ ოთხის ნახევარი იყო. გამოვედი ქუჩაში თუ არა შეეზოვემ მომავარა საშინელი მტვერი. ვუთხარი — ამხსნაგო ამ მტვერს რომ მაერი, რა დაგიშავებოდი. შეგმომხედა, ხმაც არ გაუცია და განავრძო ქუჩის სვეტა. ბრაზი მომივიდა:

— კაცო, ნუ მსერი...
— გაიარე, ხომ უყურებ ათასი კაცი მიდი-მოდის და არაფერს მეუბნება, შენ რა წითელი კოჭი ხარო! — შემომბიბღირა.

— პო და ათასი რომ მიდი-მოდის, სწორედ იმიტომ არ უნდა ხვეტდე, სხვა დრო ვერ იპოვე?

— შენ, ძმაო, ციდან თუ ხარ მოსული ისევ იქ წადი, მართლაც, იქ უფრო სისუფთავეაო — დამცინა კიდევ!

— ციდან კი არა ნანგრევებიდან, კლდეებიდან ვარ დებუტატად გამოგზავნილი, იქაც კი ქარი ხვეტს და წვიმა რეცხს, როცა მუშაობა შენელებულია, შენ კი სწორედ მუშათა და მოსამსახურეთა მიმოსვლის დროს ავიფორიაქებია ქუჩა.

მეგზოვემ ბუნათაც არ ჩამაგდო.
— ვიფიქრე. — ვილაც სპილო იძლევა ასეთს განკარგულებას და პატარა ხელიც რა ხმა აქვს, იქნებ დიდმა ნიანგმა მიშველოს მეოტი.

გამვლელთაც უცნაური ჩვეულება ჰქონიათ ამ ტფილისში: ვისაც გაჩერება სჭირდება და შეხვედრილთან ლაპარაკი, განზე კი არ მიდგება, რომ დანარჩენთ გზა დაუთმოს, არამედ უეჭველად შუა ქუჩაში გაეხიბება, განსაკუთრებით კი კიბეზე, გადასასვლელზე და როცა წაედება ვინმე, ვერ გრძობს უხერხულობას, დატაკების... ბეჭს არ შეარჩევს, ფეხს არ მოიცვლის...

ბინა მგლობართან მქონდა დაპირებული.
მილაციონერს ვთხოვე ეჩვენებინა რომელი ტრამვაით წაგზავნიყავი მაჩაბლის ქუჩისკენ.

— რა ვიციო! — მიპასუხა.

— არ იციათ მაჩაბლის ქუჩა სად არის?

— რა ვიცი, ხაშია, რამდენი ქუჩაა ამ დალოცვილ ტფილისში!

— აბა რისთვის ხარ აქ დაყენებული. — ჩაეხურღლულე და ტრამვაის კონტროლიორს მივმართე:

— იქითგან მიდის 1, 2, 3, 4 ნუმერები, სულ ერთია, ყველა მიგიყვანსო.

მეც მე-2-ში ჩაჯექვ და... სილაზე, აბანოებთან ამოვიყავი თავი.

გამოიჩვენა, რომ ნუმერები არიყულა ყოფილა და რაც

ერთის მხრით მიდიოდა, მეორე მხარეზე მიდის!

— იმე!
— ზმუკი! — მომამაბა ვილაცო.

გავშმაგდი.
სიანგის კი არა ნამდვილი ცრემლები დაეღვარე.

კონტროლიორს მივმართე:
— ნუ თუ შეიძლება გზავერების ასე გაწამება?

— მერე რა... ჩაჯექი სხვა ვაგონში და დაბრუნდი უკან.

— იმე!
— ზმუკი!

— თუ აქეთ აგზავნიდით რონოდას, ნუმერიც შეგეცვალათ!

— პო, ახლა ეისტუნოთ ვაგონის სახურავზე? დაბრუნდი და ის იქნება — არ დაქცეულა ქვეყანა!

ეს საოქვამი: „არ დაქცევა ქვეყანა“ მაგიყებს, ჩემს სიმკვირცხლეს სიხანტით სცელის და ძველი რუსეთის: — „ნიჩეოს“ მაგონებს.

რა ვაგავრძელო, დაებრუნდი უკან, მოექტბნე დაწესებულება, სადაც ჩემი მეგობარი მსახურობს. აქ ხალხი ასობით შედის და გამოდის, მაგრამ კარის ერთი ნახევარი დაკეტილი დაიხვდა, გაეოცდი. ნუ თუ არ ღირს ამ ნახევრის გაღებაც, რომ შესვლა-გამოსვლა გაუადვილდეს ხალხს, მაგრამ ეტყობა ტფილისი სიციწროვის მოტრფიალეა! — აქ არაეინ გრძობს უსიამოვნებას, როცა ვინმე ან რამე ეხლახუნება-ეღება... ვილაც ყმაწვილი ვაჩხერილა ღიათ დარჩენილ კარებში და არხეინად ეწევა პაპიროსს — არც არაეინ იხდის ბრდიშს დატაკების დროს, არც არაეინ სთხოვს გზიდან ჩამოგვეცალეო.

შევედი, როგორც იქნა.

უჰ, რა პაერი დგას! ეტყობა ფანჯრებს და კარებს წლობით არაეინ აღებს... დახურული პაერი თავბრუს მასხამს... გამოვეარდი და ხელოვნური წყლის დასაღევათ შევარდი... აქ უარესი ამბავია. ხალხი ესევა ლედს, ბურახს, ლიმონის, მსხლის და სხვა წყლებს, რომ გავრილდეს, მაგრამ რამდენადაც ცივი სასმელები გვშველიან, იმდენად მოგთენთავს, მოგშლის, გულს შეგიწუნებს დახშული პაერი და... სუნია...

და არაეინ გაახსენდება ფანჯრები დააღოს.

ადგილობრივ მოსამსახურებს მაინც არ შეეცოდებათ თავი.

განსაცვიფრებელია.

სასახლის ქუჩის დასაწყისში პატარა ბაღნარი მოღწეობელი დარჩა სამი წელია. ვერ ეღირსა ვერც სკამებსა და ვერც კარებს... ეღბაჭიძის დაღმართის ბაღი დაკეტილია. რას უცდიან?

ერთის სიტყვით, მე ავად გაეხდი, ვწევარ!

და აი წვრილით გიგზავნი ჩემს მოლოცვასა და ცნობებს — აწი შენ იცი.

ყველაფერი ჩემ მიერ შემწვეული და დღეს მიწერილი წვრილმანია, მაგრამ ცხოვრება ხომ წვრილმანებო-საგან შეტდება და მსხვილმანსაც გავიზიარებ, თუ განცვიფრების გაშვეშება თავიდან მოვიშორე და შევეფოტხედი, სადაც დიდო სპქმეები ბდება და კეიოდება.

შენი ზღაპარი.

ნიანგთა და ხელიკთა სამოდგმითაშორისო ვნოდან მთარგმნელი.

ახალი გამგე

— ვიქტორ, იცი ვინ და-
ნიშნეს გამგედ?
— ვიცი, კარგა ხანია, გა-
ვიგე... ხე ხე ხე! კარგადაც ვი-
ცნობ და ტრახახობაში ნუ ჩა-
მომართმევთ, კარგადაც ვიცი
მისნი ჩვევანი...
— რამდენი წლისაა?
— მის დაბადებაზე არ მი-
ყურებია, მაგრამ ასე, ორმოც
წლამდე იქნება.

— ლამაზია? — იკითხა მე-
მანქანე ქალმა და მანქანაზე მიმაგრებულ სარკეში
ჩაიხედა, ტურს საღებავი მოუმატა.

— ლამაზი? ხე ხე ხე! როგორ გითხრათ: ზოგს ღვდი
ლი მოსწონს, ზოგს ღიაკვანი.

— კარგათ იცვამს? — იკითხა მოლარემ.

— სრულებით უბრალოთ!

— ქეიფი უყვარს? — დაინტერესდა მწე.

— ერთ წვეთს არ სვამს.

— ეგ ღიდი მომჭირნე კაცი იქნება, — მცირე ფიქ-
რის შემდეგ დაასვენა ბუჩქალტერმა.

— კაპიკს კაპიკზე აწებებს.

— საინტერესოა, მიწერ-მოწერა თუ უყვარს. —
იკითხა კანცელარიის გამგემ.

— ქალაქს დასანახად ვერ იტანს. ისე, თქვენზე
კი არ ვამბობ, მაგრამ თავის დროზე ეგ იყო საქმის გა-
ქიანურებასთან და კანცელიარშიინასთან მებრძოლ კო-
მისიის თავმჯდომარე.

— საერთოდ ესმის რაიმე, — ანლოს მოიწია სპეცმა.

— გადაუჭარბებლათ შემოდლა ვსთქვა, რომ ცოც-
ხალი ენციკლოპედიაა და თვითონ ერევა ყოველ წვრილ
მან საკითხში, — ეშმაკურად ჩაიცინა ვიქტორმა.

— სისულთავეს როგორ უყურებს ნეტა? — გაუბე-
დავად სთქვა დამგველმა.

— ო! მაგ დარგში უცნაურია მისი ხასიათი. ძაფი
რომ დაგივარდეს, იატაკზე თმის ღერი დაინახოს და
თვალი მოკრას, მშვიდობით!

— სისწრაფეზე როგორი აზრისაა? — იკითხა შიკ-
რიკმა.

— სისწრაფეო? ჰმ! მოგეხსენებათ, სისწრაფე შედა-
რებითია. ეგ მაგალითად სიარულს ვერ ინელებს, რაც
უნდა მარდი ნაბიჯი არ იყოს. ყველაზე დაბალ ტემ-
პათ მაგას სირბილი მიაჩნია. წერილი რომ გაგატანოს,
ორ წუთში პასუხით უნდა მობრუნდეს. ზარის დაწკარუ-
ნება გათავებული არ უნდა ქონდეს, რომ კაბინეტში
უნდა გაჩნდეს.

— შეკამათებას თუ იტანს? — ჩაერია იურისკონსუ-
ლტი.

— ასე რომ ღვთის წყალობას არ მოგიტმენს. რომ
გითხრას, ეს მოლარე კი არა, პროპელერიაო (მოლარეს:
— თქვენზე არ იფიქროთ, სიტყვამ მოიტანა!), უნდა და-
ეთანხმო. თითო სიტყვის შებრუნება უღრის თითო ხა-
რისხის დაკლებას. მაგალითად, მეშვიდე თანრიგის თა-
ნამწრომელმა ექვსჯერ სიტყვა რომ შეუბრუნოს, ხელიდ
პირველ ხარისხზე დაეა. მერე კი, ერთი ულაგო ალა-
გას ცხვირის დაცემინება და მორჩა: მშვიდობით თურის
პრუდენციავ... აიკარ ბარგი!

— მუშაობა თუ უყვარს? — შეეკითხა მოანგარიშე.

— დილიდან საღამომდე.

— შტატის შემცირება? — გაბედა მოანგარიშის უმ-
ცროსმა თანაშემწემ.

— ამ მხრივ მას შეიძლება ნამდვილი ინსპექტია
უწოდოთ: შტატი — სხარტი, ხელუასი — მტკიცე ფონდე-
ზში, მუშაობა — ბევრი.

— რა სოციალური წარმოშობისაა? — იკითხა ადგილ-
კომმა.

— როგორ გითხრათ: მამა ყავდა ლუმბენ-პროლე-
ტარი, დედა ბოგანო გლუხის შვილი. განსვენებული მა-
გისი ბაბუები თავიდანვე აქტიური კოლმეურნეები იყ-
ვენ, ბებიები ხელსაქმობას მისდევდნენ, სიმამრი ახლაც
ცოცხალია, მაგრამ იმდენათ პროლეტარული ელემენ-
ტია, რომ თავისი არაფერი აქვს და ერთხელ მაგის ხარ-
ჯზეა. სიღღერი თავიდანვე სოცმეჯებობაშია ჩამშული.
ცოლის ძმები პროფესიონალი დამკვერელები არიან, ხო-
ლო თვით მაგის ძმა წითელი კუთხის გამგის მოადგი-
ლეა (ეს უკვე საზღატვირთვის წესით). ამრიგათ, სოცია-
ლური შემადგენლობის მხრივ მირონივითაა...

— ფიცხია? — ჩაიღუღუნა არქივარიუსმა.

— გააჩნია ვისთვის: ყოფილი ხალხისთვის (თქვენ-
ზე არ ვამბობ, მან არ იცის, რომ თქვენ ძველად ბოქა-
ული იყავით?) თოფის წამალი!

— საიდან იცი ყველაფერი? — შურით შეეკითხა
სტატისტიკოსი.

— ვიცნობ შე კაცო, ჩემი ახლობელია.

— ბედნიერი... — გაიფიქრა ყიღამ.

გამგე მოვიდა

— საღამოს ყველა აქ უნდა იყოს, ახალი გაგე
მოვა და კრებაა, — მოიტანა ამბავი ვიქტორმა.

— შეიქნა მზადება.

— რა ვქნა, რომელი კაბა ჩავიცვა? — ეკითხება მე-
მანქანე ვიქტორს.

— ხე ხე! არ მახსოვს, რომელი ფერი მოსწონს. მე
მგონია თეთრი კარგია.

— კი მაგრამ თეთრგვარდიელთა თანამგონობი
რომ ვეგონო?

— აბა შავი იყოს!

— ვაი თუ ეწყინოს, ჩემს მოსვლაზე შეგები ჩაუც-
ვამსო.

— თუ გინდა წითელი კაბა ჩაიცვი.

— წითელი? ვაი თუ პაღხალიმობა დამწამა და
მიტმანსლი ელემენტადაც ჩამთვალა...

— არ ვიცი, წვერი ვავიპარსო თუ არა, — ეუბნება
მოლარე ვიქტორს.

— გაიპარსე.

— ვაი თუ პრანჭიობა დამწამა!

— მაშ ნუ იპარსავ!

— ბატონი ხარ, მაგრამ წვერ-ულვაში მოივებული
მაქვს და იქნებ ეგონოს, რომ კინო-არტისტობას ან პოე-
ტობას ვიწყებ... თუ ძმა ხარ, ვიქტორ, იქნებ წასწურ-
ჩულო, რომ მე არა თუ კინო-არტისტი, არამედ პოეტიც
კი არა ვარ... თუ საჭიროდ სცნო, ისიც უთხარი, რომ
კინოში არც კი დავდივარ და ხელოვნებასთან საერთო
არაფერი მაქვს...

— კაცო, რაღა გუშინ დამირჩა ეს ოხერი თავი გა-
პარსული, — ამბობს დაღვრემილი ბუჩქალტერი, — ვაი თუ
ეწყინოს!

— რატომ შე კაცო.

— რა ვიცი, იქნებ იფიქროს, განგებ მოუპარსავსო.

— სისულელეა, — ამშვიდებს ვიქტორი, — მე ვერცვი
შენზე.

— შენ გენაცვალე ვიქტორ, უთხარი, რომ სრუ-
ლიად შემთხვევით ვავიპარსე და არავითარი უკანა ზრა-
ხვა არ მქონებია... რა ვიცოდი, ასეთი ამბავი თუ დაგ-
ვატყდებოდა!

— კაცო, რა ღმერთი გამიწყრა, — ჩივის კანცელია-
რიის გამგე, — ხალათი გასარეცხად მივეცი გუშინ... ახ-
ლა იმულებული ვარ ამ ახალი კოსტიუმით გამოვც-
ხადდე.

— მერე რა უქირს?

ა თ ი ნ ი ს მ ა ვ ზ ე

1.

ჟინიანი
მხარ მტრებზე
უსათუოდ
გაპარავ კბილს.
რა გიძღვნა
უკვლავ თქმებზე.
ნეტა ან ვის
ასმევ ტკბილს.
არაფრის წინ არ იხევ—
ლესავ კლანჭებს ელვიანს.
ნაზავ ცუდს—ხელზე იხვევ—
იქ ხარ, სად არ გელიან.
აფორიაქებ ორგულს
ნაღვლით რომ იყვედრება.
განა შენგან აქარგულს,
სიტყვას რამე ედრება.

ტარზან

2.

1. კულაკი

გზა და ხიდი ჩამეშალა მთელად:
კოლმეურნემ დაძრა, გადაშთელა!
ნიანგს წელი შეუსრულდა ათი.
გაქრეს მისი მოღვაძე, ბილწი, უკუღმართი.

2. მავნეველი

ამ მთავრობის ვიყავ მტერი მუდამ,
მაგრამ საქმე წამივიდა ცუდათ,
ეს რა მესმის, ნიანგს ათი წელი?...
ჰმ... ახლა კი მთლად მოწყდება წელი.

3. სიმშლიანბ - მფლანგველი

გვყავარს ღღრება, თაღლითობა, ფული,
ცოტა შრომა, სმა-კამა კი სრული,
ამ „ნიანგი“-ს მოღვაძე იყვეს კრული,
სად არ ვიყვეთ, ის მოგვაგნებს სუნით!
მაზლას.

3.

ერთ მშვენიერ ღღეს „ნიანგი“ ბათომის ქუჩებში გამოცოცდა. ბათომში ამ დროს ბევრი „ძვირუასი“ გვამები ცხორებდნენ; ნიანგის გამოჩენამ ისე დააფრთხო ისინი, რომ კინაღამ ზღვაში ჩაცვივდნენ შიშისაგან, მაგრამ ერთმა—„ტყუამახვილმა“ გვამმა გადაარჩინა.

— რატომ იხრჩობთ თავს? დიდი, დიდი, ერთი კვირა იარსებოს „ნიანგმა“. — მიმართა მან და ზღვაში გადასაცვენად გამზადილი ხალხი შეაჩერა.

„ნიანგი“-ს გაცნობის სურვილმა ჩემში შოუსვენრობა გამოიწვია და ერთ მშვენიერ ღღეს მივსწერე ბარათი. ბევრ ძღვენს შევპირდი. (სხვათაშორის, უქრთამოდ არაფერი კეთდებოდა მასთან. სანამ ათ-თორმეტ მღვდელს, ვაქარს, ან ვინმე ასეთ მსუქან ადამიანებს არ მიაერთმევედი, არ წავიკარებდა სიახლოვეს).

ქღვენმა მართლაც გასჭრა და ნიანგის 10 №-ში უკვე მოთავსებული იყო „ნიანგის რადიო“ — განკარგულება ნიანგის ყველა თანამშრომლებისადმი, სადაც ექსპრია:

„ბ. ოზოლს“ და ბოდიალას,

ვუთმოვბთ ბათომს ფოთიანა.

„კულა-მელას“, ღღლს და ტარზანს

ვაძლევთ გორს და გორის მაზრას.

ამის შემდეგ მუდამ ვუგზავნი ნიანგს მსუქან-მსუქან საკბილოებს, მაგრამ მისი მუცელი მაინც არ ძღვება და ახალ-ახალს თხოულობს.

ბ. ოზოლი.

— რა ვიცი, ახალ კოსტიუმში იქნებ ბურჟუაზიული პროდუქტი ვეგონო.

— პროდუქტი კი არა, ოხრახუში არ გინდა! რა დროს პროდუქტია კაცი, კაცი ბირველად მოღის! მე მაინც ვეტყვი, ნუ გეშინია.

— ვიქტორ... შენი იმედი მაქვს. იქნებ უთხრა, რომ კოსტიუმი ჩემი არ არის, სიმამრისა... დაუმატე, რომ მე ფრიად ხელმოკლედ ვცხოვრობ და წვრილშვილიც მყავს სარჩენი... იქნებ ობლიგაციაც გამაყიდინოთ...

კრება ბაიხსნა

— მაშ ასე ამხანაგებო. ჭვლიდან შეუდგეთ ახლებურათ მუშაობას, ამბობდა ახალი გამგე.

— „დიდიდან საღამომდე“—გაიფიქრეს თანამშრომლებმა.

— განსაკუთრებით უნდა ვებრძოლოთ ბიუროკრატისმს,—განაგრძო მან.

— დავიღუბე, დამითხოვს... ჩუმი დაიკვნესა კანცელიარიის გამგემ.

— ...და ხელგაშლილობას.

— გათავდა ჩემი საქმე,—ჩაიღუღუნა მნემ.

— სასტიკი ომი გაფლანგვას!

— გამსახლის სუნი მომღის,—შეწუხებით სთქვა მოლარემ.

— ბირველი საქმეა ანგარიში აქურში!

— მშვიდობით ბუღალტერივე,—გაიფიქრა ბუღალტერმა.

— და სისწრაფე მუშაობაში.

— რა ადგილი მეკარგება!—ამოიხენენა შიკრიკმა.

— ნაკლები ლაბარაკი, მეტი საქმე!

— ქე მაინც შევბუღების აღება დამესწრო,—გაუღვლა თავში იურისკონსულტს.

— საქმის წარმოება მარტივი უნდა იყოს!

— ეს მგონია მე მგულისხმობს,—გაიფიქრა ვიქტორმა,—ხვალ ჩემით მივეცემ განცხადებას დამითხოვოს.

კრება გათავდა. მაგრამ ძილი, ან მოსვენება?

კანცელიარიის გამგემ ღამე თეთრად გაათენა, მოლარეს ვაცია, ბუღალტერს ტიფის ნიშნები აღმოაჩნდა, იურისკონსულტს ყივანა ხველა დაემართა.

არქივარიუსმა—ყოფილმა ბოქაულმა მტკვრისკენ გასწია, მაგრამ...

— ეს ოხერი წყალი ძალზე ცივია,—კბილების წყარუნით უთხრა ცოლს, როცა უკანვე დაბრუნდა. — ჩავედი, მაგრამ ყინვას ვერ გაუძღულ... დათბება. აგერ და მერმეც მოვასწრებ...

რამდენიმე ხნის შემდეგ, როცა გამგე ყველა შეკრება, ვიქტორმა მასჯამბო მისი მოსვლის პირველი დღეების ამბავი...

— ვიღვიფნევი გვეგონე, შენ ნუ მომიკვდები, შენ კა ჩვენი კაცი ყოფილხარ, მიირთვი, მიირთვი—ეუბნებოდა მას ვალიკო და მამაპაპურ ყანწით ღვინოს აწოდებდა.

ადლარ-ადლარხანი.

დასურსათი სასაღილო მუში

ის იდგა დამკლავებული, როგორც ამბროსი ბერი, „ღვთისმშობლის“ ხატთან რომ გინახავთ ეპისკოპოსის ჯონივით დაყუდებული. იდგა და ელოდა. ელოდა არა „კუროსხევის“, არა „ღვთის“ რისხვას, არამედ „უბრალო ფიცრულ სკამს. სკამზე ფართოდ იჯდა სტელი მოქალაქე, რომელიც მაღიანად ილუკმებოდა მეორე კერძს.

— აჰა, გაათავებს საცაა. ადგება, დაეჯდება და აღარ ავდგები. გვამ ბორშის, თუ ხარხია, რასაკვირველია ხარხია. მოვატანიებ ღვთისმშობელს, ვხუხუბ და ვხუხუბ.. მეორეს მოტანამდე თავს შევიტყვევ სალაითით... ყურადღებასაც არ მივაქცევ იმათ, ვინც ჩემსავით ფეხზე იდგომება.

ამ ფიქრებში იყო კარბეზი, რომ მსუქანმა მოქალაქემ დესერტი დაუკვეთა ოფიციალს. კარბეზმა მწუხარე თვალი გადაავლო ოფიციალს. თითქოს ეხვეწებოდა: „შენ გენაცვალე, უარი უთხარი. უთხარი — დღეს ტკბილი არა გვაქვსო“.

ოფიციალტი წავიდა. სრული ორმოცი წუთი გავიდა და გამოჩნდა კისელით ხელში.

— მიირთვით კისელი, — მიაწოდა ოფიციალტმა მსუქან მოქალაქეს.

— შენ მოგტყდა კისერი; — ჩაილაპარაკა თავისთვის კარბეზმა და მარცხენა ფეხზე გადიტანა ტანის სიმძიმე. მსუქანმა მოქალაქემ კისელში აღმოაჩინა საეჭირო ფრინველი, რამაც დიდი მითქმა-მოთქმა გამოიწვია მაგიდაზე მოსადილეა შორის, კარბეზი მომხრე იყო, რომ მსუქან მოქალაქეს დემონსტრაციულად, პროტესტის ნიშნად დაეტოვებინა სასადილო, არ გადაეხადა კისელის ფასი და წასულიყო. კიდევ მოემზადა სკამის დასაკავებლად, მაგრამ მსუქანმა მოქალაქემ სხვა გზა აირჩია.

მან გამოიძახა ოფიციალტი, სუთმეტი წუთი ედგა იმის შესახებ, თუ მწერების რომელ ჯგუფს ეკუთვნის ის ფრთოსანი, რომელიც განისვენებდა კისელში და როცა დააჯერა, რომ ის ბზიკია და არა ფუტკარი, — გააბრუნებია კისელი და მოითხოვა კამპოტი.

კარბეზმა გადანაბა თვალები. მის სახეზე წაიკითხა-ღიღით: „ა, კაცო დაანებე თავი კამპოტს, რა იცი რა შეგხვდება შიგ“.

დიდხანს დაიგვიანა ოფიციალტმა, ბოლოს მოიტანა ამბავი, რომ კამპოტი გათავებულა. შეიძლება მხოლოდ საწამლო.

— საწინელი ცუდი საწამლოა, — ჩაილაპარაკა მსუქანი მოქალაქის გასავიწყოდ კარბეზმა.

— მოიტანეთ, — ნერვიულად დაიძახა მსუქანმა მოქალაქემ.

განვლო ათმა წუთმა. მსუქან მოქალაქეს მოუტანეს საწამლო, მაგრამ იმდენი მარცვლები იყო შიგ, რომ მოქალაქემ მათ გამოჩვენა მოანდომა დაახლოებით ნახევარი საათი.

კარბეზს ნერვიულ ნიადაგზე აუტყდა ნერწყვის ყლაპვა და სლოკინი.

ამ დროს მეზობელ მაგიდასთან კარბეზმა თვალი მოჰკრა თავისუფალ სკამს. არც არავისათვის უკითხავს გაიქცა და დაეჯდა.

ორიოდე წუთში მსუქანი მოქალაქეც ადგა და დასცალა სკამი, რომელიც თვალის დახამამებაში გააქრო ახლად მოსულმა მოსადილემ.

კარბეზი ჯერ კიდევ კარგად არ იყო მოთავსებული მაგიდასთან, როცა მოადგა მოქალაქე და თავაწიანად სთხოვა: „თუ შეიძლება ეს ჩემი ადგილია და დამითმეთ, გამოირკვა, რომ ჯერ შუა-ჭამაში იყო მოქალაქე.“

მეტე გზა არ იყო, კარბეზი უნდა ამდაროყო. ადგა კიდევ, მაგრამ უნდა გენახათ იმის სახე. მისი სახის ყოველი ნაკვეთი გამოხატავდა სასტიკ პროტესტს.

მე რომ გამოვედი სასადილოდან კარბეზი ისევ იმ პოზაში დაეტოვებოდა აყუდებული ვიღაც მოსადილის სკამის მახლობლად. სევეირ-ბენ-შეის.

„იღმერთობიური“ შესწორება

კვიროსი ოჩხამურელი (ასეთია მისი ფხვედონიმი პაროზაში, პოეზიაში კი აკვირინეს-შეილი“) მაგიდას უწის და ოფლში იწურება, რომ იდეოლოგიურად მისაღებია განადონ თავისი შრავალტანჯული მოთხრობა, რომლის სიღრმეს ვერ ჩახსწვდნენ თანამედროვე კრიტიკოსები.

...ლაშა, სოფელი ძიღის მისცემია, აქა-იქ სარკმელიდან მოსჩანს მკრთალი სანთელი... კითხულობს თავის მოთხრობას კვიროსი.

— არ ვარგა, არ არის იდეოლოგიურად სწორი, ძიღი არ შეეფერება თანამედროვე ტემპებს.

„ლაშა, მაგრამ სოფელს მაინც ღვიძავს, ყოველ სარკმელიდან ბრჭყვინავს წაშისის კაშკაშა ელნათური“.

— ეხლა გავყვით ქვევით, — სიამოვნებით ჩაახველა კვიროსი და განაგრძო.

... „მარო წევს სუფთად გაშლილ ხარეცელზე. ათასფერად აქარგულ საბანში გამოქანდაკებული მისი სათუთი სხეული ირხევა ქავლივით“.

— არა, უნდა შეიცვალოს.

... მარო წევს გამურულ ღოგინზე, ათას ადგილას დაკერებულ საბანში გაბანდული მისი ვეკაცური სხეული ისე ბორცავს, როგორც ტრაქტორი მინდორზე“.

... „მაროს მიეძინა. ირგვლივ სიწყნარეა... აქა-იქ მოხმის ძაღლების ყეფა.“

— არ ვარგა, უნდა შესწორდეს.

... „მარო არ ეძინება... ირგვლივ ხმაურია, ტყველგან მოხმის ავტოს გუგუნია...“

— მისწრება, გენიოსი ვარ პროლეტარული.

... „მამლის ყვილი მაროს ისე ჩაესმა ძიღში, როგორც შორეული წარის რევა“.

— არ ვარგა.

... „ქარხნის საყვირის ხმა მაროს ისე ჩაესმა ძიღში, როგორც გრდემლზე ჩაქუჩის ძარღვიანი დარტყმა“ — ასე ნამდვილი რევოლუციონერი, — კმაყოფილებით სთქვა ოჩხამურელმა და განაგრძო.

... „ა დროს რეზო აწყობდა საწინელ გეგმას, ემზადებოდა შურის საძიებლად, მას გუშინდელი სტენა მაროსთან არ ასვენებდა“.

— არ ვარგა.

... „ამ დროს რეზო აწყობდა კრებას. ემზადებოდა მოხსენებისათვის. მას გუშინდელი თეორიული დავა მაროსთან კიდევ არ დავიწყებოდა“ — კარგია!

... „მამ უნდა ვითმინო, — მაროს არ ვაბაძებ ახურად ადგებას, მან მილაობა, მაგრამ გაუსწორდები, — ლაპარაკობდა ათვისთვის რეზო“.

ასეთი რამე ყოველად შეუძლებელია. სულ უნდა შეიცვალოს, სთქვა კვიროსი და შესცვალა.

... „ამხანაგებო, მომხმინეთ, გთხოვთ დაიცვათ წესრიგი, მოლაღატებები და კონტრარევოლუციონერები ჩვენ გვიპირებენ და მხოლოდ, მაგრამ ჩვენ მათ გაუსწორდებით — დაიწყეთ მოხსენება რეზომ“.

— კი, ყველაფერი ეს კარგი, მაგრამ ეხლა როგორ გადავაბო ერთმანეთს რეზო და მარო, — ჩავარდა საგონებელში მწერალი.

გადავიკითხოთ თავიდან, რა გამოვიდეს ვნახოთ, — სთქვა ოჩხამურელმა და გადაიკითხა.

— აქი არ ეძინა, როგორ ჩაესმა ძიღში, თუ არ ეძინა? არა, უნდა დავაძინო, მეტი გზა არ არის! შეიტანა შესწორება კვიროსიმ და განაგრძო კითხვა...

... „ამ დროს რეზო განაგრძობდა კრებას“.

— მარო დავაძინე, ამ რეზოს რაღა ვუყუო? ის კრებას აწყობს, მაროს სძინავს, თავი და თავი მაროს და რეზოს დაკავშირება ერთმანეთთან. არა, მარო ისევ უნდა გავადვიო, თუ დავაძინო? რომელი გამოვალივით, — სთქვა ოჩხამურელმა და კვლავ ჩაფიქრდა.

ეს საკითხი გადასტრა კვიროსის მიმეგ სვინვამ. სევეირ-ბენ-შეის.

შ ე ს ვ ე ღ რ ა

ენახე მოყმე სოფლის ბოლ ოს ჯდა მტირალი წყლისა პირსა, ჭმუნვის ალი გადაპკოროდა მის დ აორევილ ცხვირს და პირსა, უძიეილო ბუტბუტუნდა, გონობ და რაღაც გასაჭირსა და მომინდა მისი ცნობა ვინ არის და ან რად სტირსა.

ვუთხარ: „ხომ ხედავ ძველ სოფელს სიკვდილი გადაპკილია. მის მესაფლავეს, კოლექტორს გაუდგამს გზა და ხილია. თესვენ თვალუწვდენ ველ-მინდვრებს, აოთა წარმოებს დილია, აქ რასა აქნენ? შენ განა ყველ ა ეს ფეხზე გკიდია?“

მითხრა: „ჰაი, რომ გაეჭრი ღვარ კოლექტივებს შიშითა, ჩვენ, კულაკები, ჩვენ საქმეს არასდროს არ დავიშლითა, ისე მიგვიღოს მიწამან, როგორცა წარმოვიშეთა, „არ გათეთრდება“ ყორანი, რაც უნდა ხეზო ქვიშითა!“

ხელი ვკარ, იქით გავაგლე ახალი ქვეყნის მტირია. შევეყვლე: „დიად ქიდილში დაგფერთხავთ ვითა მტვერია. თქვენი უმსგავსო საქმენი მოკლეა, მით ოხერია. ჩარჩს კოლექტივი რად უნდა, ახუ რა მისი ფერია!“

ტოკსინი.

ქ ა რ ი ს ა რ ი კ ე ს თ ა ნ

— როგორ დამემაწა სახე! სადღა ვარ ის, რომელიც წინად ვიყავი? ეს სულ ამ უკუღმართი დროების ბრალია.—მზობდა სარკის წინ ქალი და შექაღირებულ თემს იფარცხნიდა. ამ დროს მოისმა დიღინ.

როდესაც ჩემს წინ სუფრანზე, ცხელი შუშუნა მწვადია, მაშინ მე სამშობლოსათვის ყოველი კარგი მწვადია.

ქალი სარკესთან შეჭრია, შემოტრიალდა და გაჯავრებულმა წამოიძახა:

— უსინდისო, კიდევ მთვრალია! ოთახში შემოვიდა შუა ხნის კაცი. იგაფხზე ძლივს იღვა. ქალი სარკეს მოსცილდა და მთვრალს აწეული ტონით შეუტრია:

— სირცხვილია, სანდრო! მთვრალმა ხელები გადაშალა და შემოსძახა:

მაშინ მე ჩემი სონასთვის ყოველი კარგი მწვადია.

— ჩემად შე ლოთო, შენა!—ისევ შეუტრია ცოლმა.

მთვრალი სიბრაზით აენთო. ქალს ცხვირს წინ აეტუნა და მრისხანედ შეხედა.

— ვინ უბედავ თუ იცი? ქალი უცხად შეიცვალა, ქმარს გულზე მიეყრდნო და ქვითინით უთხრა.

— სანდრო, რატომ თერები, გენაცვალოს ჩემი თავი?

— გოვრები და დავთრები კიდევ. უარესად დაეთვრები.

— სადილის ფული არა გეაქვს და შენ კი...

— იმიტომ გოვრები, რომ პროტესტს ვაცადებ.

— ვის უცხადებ პროტესტს?

— ვის უცხადებ და... სიტყვა ყელში გაეჩხრა და კბილების ღრუენა დაიწყო.

— ვის უცხადებ?—გამოვიდა მოთმინებიდან ქალი.

— ვის და, დღევანდელ მთავრობას, —

წაილულულდა მთვრალმა და მოწყვეტით ლოგინში ჩაწვა.

— დღეს სადილი არა გვაქვს.—იყო ცოლის პირველი გამოლაპარაკება, როცა სანდრომ მეორე დღით გამოიღვიძა.

— სად არის ჩემი პალტო?

— რად გინდა?

— წავიღებ ბაზარში, გაეყიდი.

— ხანთარში რას ჩაიცივას.

— ხანთარში რაღაც იქნება.

„რადღაც“ ქალს იმედი შთაბერა. სასწრაფოდ გამოიტანა პალტო, ჩაუღო კალათში და ქმარი ბაზრისაკენ გაისტუმრა. ისევ სარკის წინ ვაჩერდა „რადღაც“ მოლოდინში.

კეკლუცობა დაიწყო, თუმცაღა ნაღვლიანი, მაგრამ საქმიოდ ლამაზი, წკრიალა ხმით შემოსძახა:

„იუ ხარ საქართველოს შვილი ნე მომაკლებ მაგ ტკბილ ხმისა“.

— აქ საკოლმეურნეო ბაზარია. თქვენ გადამყიდველებმა იქით, ვაქის სასაფლაოსაკენს—უთხრა მილიციონერმა სანდროს და სასაფლაოსაკენ მიუთითა.

— საკოლმეურნეო! რა მეზარება ამ სიტყვის გაგონება.—ჩაილაპარაკა სანდრომ და ნაჩვენებ ადგილისაკენ გაუდგა.

— სანდროს გამარჯობა! ბატონ სანდროს გაუმარჯვოს.—ესალმებოდნენ სანდროს ვაქის გადამყიდველები.

— ეე, როგორ წახდა დრო, ბატონო სანდრო.—დანახვისთანავე მიიძახა ერთმა მოხუცებულმა, რომელსაც გასაყიდათ ჭურჭელი გამოეტანა (ეტყობოდა—ყოფილ წარჩინებულთა და დარბაისელთა კრებულიდან იყო).

— ქალბატონ ნუცას სიცოცხლე და კარგად ყოფნა.—უთხრა სანდრომ და ქალს გამოწვილ ხელზე ეაბოირა.

— რად მინდა სიცოცხლე, ამ დანგრეულ დროებაში. სადღა არის კარგად ყოფნა? სამი დღეა ამ ბაზარზე ასეთი ძვირფასი ნი-

ვთები ვერ გამოიყენებ.—და სანდროს ლორწეტი და პატარა თეატრალური ღურბინი აჩვენა.

— დიდ გლახა დროში ვართ, ქალბატონო ნუცა.—დაუდასტურა სანდრომ. ქალი წათამამდა და კიდევ შესჩივლა:

— ახლანდელ თეატრებში კეთილშობილი და წარჩინებულნი აღარ დადიან, ვის უნდა ჩემი ღურბინი. მაგრამ...

ქალი დაიხინჩა და ხელში თეთრი ძაღლი აიყვანა.

— ჩემი ვეკი... ჩემი საწყალი ვეკი. ვეკი და არავინ ყიდულობს!

— ჩემი რომ იყო ბირადაპირ ტორგისინში წაგეყვანდი!—დასცინა ერთმა.

— ერთ შეილად დირს.—დაუშატა მეორემ. სანდრომ უხერხულობა იკრძო და ქალს გაშორდა.

— მამულიშვილო. ჩამომისხი ექვსი ჩაიხუდა. მეგობრებს სასაფლაოს ლოდზე „სუფრა“ გავშალათ და დღეინოს შეეტკეოდნენ.

— დამისხით. ჩაკლა დარდები ღვინოში.

სანდრომ ქიქას ქიქები მიაყოლა. მოკვიფენი მალე დაიფერა.

— მამულიშვილო. ჩამომისხი ექვსი ჩაიჩქა.—გაცა განკარგულება სანდრომ.

— ფული.—შეეკითხა გადამყიდველი.

— ჰა.—და პალტო გადაუგდო.

„საქართველო... ტურთა მზარე... ერეკლე მეფის ღირსეული ხმალი... კრწანისის ველი“...—დაამთავრეს სადღევრძელოები მოკვიფეებმა და დაიშალენ.

— „რადღაც“ მოლოდინში ქალი სარკის წინ იდგა და კეკლუცობდა:

„დამისხით და მალევეინეთ, ეგ ღვინო ოხერ ტიალი, იქნებოს წაღმა ვიფიქრო ქვეყნის უკულმა ტრიალი“.

შემომიღერა სანდრომ და მოწყვეტით ლოგინზე დაეშვა.

ტოკსინი.

„რ ა ტ ი მ ნ ა ლ ი ზ ა ტ მ რ ი“

არტემი ერთ-ერთი განყოფილების გამგე იყო.

მას ზედმეტ სახელად თანამშრომლები ფოცხვერადეს ეძახდნენ (რასაკვირველია პირს უკან, თორემ აშკარად ვინ გაუბედავდა).

ფოცხვერადე მართლაც, რომ ზედგამოჭრილი სახელი იყო არტემისათვის, რადგან უღვაშები მართლაც ფოცხვერს უგავდა. ბევრმა ურჩია მოეპარსა უღვაშები, მაგრამ წინააღმდეგი იყო. — „რა გინდათ, კომუნისტების ჯინაზე არ ვიპარცავო“ — იტყოდა ხოლმე ფოცხვერადე; — ნიკოლოზის დროის ეს ერთი დიდება და შემოჩენია და როგორ შეველევიო“).

მაგრამ არტემს სხვა „ღირსებაც“ შერჩენოდა—ბიუროკრატიაში. მისი კაბინეტის კარებზე დიდი ასოებით ეწერა „დაუთხოვავთ შემოსვლა აკრძალულია“. შიგ კაბინეტში კედლები წარწერით აკრეფებული ჰქონდა. „ხმა-მალლა ნუ ლაპარაკობთ“. „განცხადება დატოვე და უსიტყვოთ გადი“ და სხვა.

თანამშრომლის ყოველ მაგიდაზე ელექტრო-ზარი ჰქონდა გაყვანილი, თანამშრომლები ისე ყავდა დაშინებული, რომ თითო ზარის ხმაზე ყველა ერთბაშად და გიჟივით წამოხტებოდნენ ზეზე. (ორ თანამშრომელს ამ ნიადაგზე გულის სიგანივრეც კი გაუჩნდა).

მართალია გაზეთებს წინადა არ კითხულობდა, მაგრამ რაც წმენდა გამოცხადდა, სისტემატიურად დაიწყო გაზეთების კითხვა.

— ბოშო, კარგი არ გქენი პარტიაში რომ არ შევედი, თორემ ახლა ისე გამაგდებდნენ, როგორც ბორჯომის ბოთლიდან პრობკას.—უთხრა არტემმა ცოლს.

— ჩაყვი მაგ გაზეთს ქვევით და ნახავ, როგორ გადარჩები.—„ღამშვიდა“ ცოლმა.

არტემიც ასე მოიქცა.

„საბჭოთა აპარატი უნდა გაიწმინდოს ნიკოლოზის ყოფილ მოხელეების, ბიუროკრატების, საქმის გამჭიანურებელთაგან“—ამოიკითხა გაზეთში ფოცხვერადემ.

გაზეთი შორს გადისროლა, შუბლზე თითი მიიღვა.

რალაც გაიფიქრა.—არა გარეგნულად ცოტათი მაინც უნდა გამოვიცვალო, გავრახმალეხული „ვარატნიკი“ კისრიდან მოიძრო, წამოხტა ზეზე და გაიქცა.

— შენ გენაცვალე ჩქარა მომავლორ ეს უღვაშები —უთხრა არტემმა პარიკმახერს.

— რათა, აკი შენ ძლიერ გიყვარდა ეს ძველი „დიდება“—ნახევრად ირონიით შეეკითხა პარიკმახერი.

— ზაფხულია, რა საჭიროა, ზედმეტია, სიცხე მომცა.

სულ სხვა არტემი გამოცხადდა სამსახურში მეორე დღეს.

— არტემ ივანიჩ, პირდაპირ მსახიობს გავხართ, თქვენი სახე გამოჭრილი მარმარილოა, თვალები უუუუნა—მიუქათინაურა შემანქანემ.

— აბა, ჩემო კარგებო—მიმართა არტემმა თანამშრომლებს, მუშაობის რაციონალიზაციის მიზნით ჩვენი დეკორაცია უნდა შევცვალოთ, შენ ამხანაგო დარაჯო, მოხსენი კარებზე წარწერა, შენი სკამი შემოიტანე და შიგ დაჯექი. ზარები არ არის საჭირო. ლენინის სურათი გამოიტანეთ მეორე ოთახიდან და ჩემს მაგიდასთან ჩამოკიდეთ. ასე, ამრიგად შეგობრული მუშაობით წავსწოთ წინ საბჭოთა ქვეყნის საქმე.—უთხნებოდა თანამშრომლებს ტკბილი და გემრიელი სიტყვით.

კაბინეტში ძველი წარწერები ჩამოიღო და ახალი გააკრა: „სახსტიკი ბრძოლა ბიუროკრატიაში“, „ილაპარაკე თავისუფლად და დაწვრილებით“, „თავმჯდომარის ნახვა შეიძლება მ საათ. საღამოს 8 საათამდე“ და სხვა.

თანამშრომლების სინარულს საზღვარი აღარ ჰქონდა. იქნება ესლა მაინც ველირსოთ შევებულბასო.

— შევებულება გავანაწილოთ?—დრო იხელთა და შეეკითხა საქმეთა მმართველი.

— უსათუოდ, მართალია, ორი კვირის ერგებათ, მაგრამ წელს თითო თვისას ვაძლევ, ეს გადაეცი თანამშრომლებს. მხოლოდ ისე მოაწყვე საქმე, რომ ილიკო პეტრე და ლუკა ამ თვის დამლევი გაუშვი სამივე ერთად. სხვა თუ რომელიმე არის კიდევ შემჩნეული მუშაკრობაში, ან კავალერისტობაში, ისინიც შეარჩიე და ეხლავე მიეცი შევებულება, ხომ იცი წმენდა იწყება, მოვიშოროთ ისინი თავიდან და თუ ჩემ წმენდას დაესწრენ დავილუპები კაცი. ივანიკა.

ფარილი ს-ტრფოს

გამარჯობა ნიფადორ! ნიუჟელი ერთი წერილი ვერ მომწერე აქამდე! მე შენ გითხრა წერა არ იცი და ვერ ჩააკვარცვალე ასოებს? ვაი შენს პოჩერკს და ენას დაენაცვლოს ჩემი თავი! რეიზა მკლავ გენაცვალე,

რეიზა გამათავე კაცი? მაინც ამისთანა დაწვა შეიძლება შე ქალო? რომ დამდე ტაფაზე და მხრაკაე უქონოთ. რეიზა არ გებრალეხა შენი სევასტია! ბოლოს ხომ მაინც ჩემი შეიქნები, არ უნდა ამას გოგის ლაპორტი, თუ კი დამადნობ ახლავე და დამხრაკაე, მერე რალა ეშმაკად გინდებვარ, გამხმარი და სიქა გამოლუქული! თუ მინდა-მაინც გინდა ჩემი სიკედლილი, რალა უქონოთ მხრაკაე, შე ქალო, პატარა ქონი მაინც დაადევი დასაბოლოოდ მომკალი ქე მაინც აღარ დავებებ!

იმასოლი: „კომუნისტი არა ხარო და უბრალო, პრასტიო მოქალაქეს არ წავეყვებო“... მართალია, მარშან მდლოიზეს უარი, მარა ახლა მაინც მაინც აღარაფერი ვადუღება წინ ჩემს პარტიულობას, იმისთანა ვანცხადება მი-

ვეცი. მე შენ გითხრა ბიჭათ ბიქს დამიწუნებენ და არ მიიძლინ! გულბოყში მოყვანილი ძალიან ვარ, ცეკვა ვარგი ვიცი და სიმღერა, ტოლუბაშობაზე წავა საქმე და ორას კაცს ისე უტოლუბაშებ და მივაძინებ სტოლზე, რომ უკან არ მოვიხედავ. თუ გუწყრა ღმერთი და ჩხუბი ქნა ვინმემ კამპანიაში იცოცხლოს სიკატია მე იმასამ გამტკრიო ღრანჯები. ერთი ხუთმეტი კაცი რომ არ გაუგზავნო სკორი პომონს მაშინ მოკვდეს სევასტი.

აბა ჩემო სულის ხოხობო, შენ დაგენაცვლოს ჩემი სიკოცლო, აკი ჩემი აშავი დაწვრილებით სულ ტონტოჩ დლუკავე ჩემს სპიიდეროს და გოუხარდება ჩემი კაი. შენც ქე მიაფურთხე ქირიმე ეშმაკს და გადაწყვიტე ჩემი გაყოლა. ეილე ჩაპოჩერკე გემოზე ერთი ფურცელი წერილი, დღლიზე ორშაურიანი მარკა და ჩოუშვი ფოსტის ყუთში. მეც მანამდე შევიკერავ გემოზე გამოკვარახტინებულ წულა-მესტს, თინთიკის ჩონა-ახალუხს, დევიკიდებ აქეთ იქით ლივერს, მოვნიკავ ამ დაცვიენილ შევეროს პორთფელეს დევიკიდებ წინ და უკან, ზევით-ქვევით და გესტუმრები სოფელში, ჩემო იაღონო და ვიფსკენათ გვირგვინი. ვოგია.

გ ა უ გ ე ბ რ ო ბ ა

— დასწყევლოს ალანმა
აბლანდელი რედაქციები. თუ
ვინმე დიდი პროტექტორი
არა გყავს, ან თვითონ რედა-
ქტორი თუ არ არის შენი ნა-
ცნობი, არაფერს არ დაგიბე-
ჭდავენ, თუნდა გენიოსური
ნაწარმოებიც მიუტანო, მა-
ინც უსირცხლოთ „გებრაკა-
ვენ“! — მითხრა ამ დღებში
ერთმა ჩემმა ნაცნობმა, რო-
მელსაც თავი გენიოს პოე-
ტად მოაქვს და რომლის ნა-
თესავებიც დარწმუნებული არიან მის გენიოსობაში.

— ამას წინად ერთი ლექსი დავწერე — განაგრობ
მან: — მივედი რედაქციაში და წავიკითხე:
აღმოსავლეთით მზე ამოვიდა
და გაანათა ქვეყანა ბნელი,
ოკრიბის მაღალ მთებსა და სერებს
ზედ გადაჰფინა ოქროს ნათელი.
ლექსი მაშინვე რედაქციაში გავა ქროლე.
— კარგად იწყება, მაგრამ ვერ მოვათავსებთ, რად-
გან იდეოლოგიურად მიუღებელიაო — მითხრა კატეგო-
რიული ტონით რედაქტორმა.

— რატომ უნდა იყოს იდეოლოგიურად მიუღებე-
ლი? — ვერ გამიგია. გადავჩხრიკე თვითელი სიტყვა
და „ოქროს ნათელზე“ შევიჩერდი. ალბად „ოქროს ნა-
თელი“ ან სიტყვა „ოქროს“ მიუღებელი, მაგრამ რა სა-
ბუთით? ახლა ხომ ფულადი სახსრების დაგროვების კამ-
პანია მიმდინარეობს და რატომ უნდა იყოს ეს სიტყვა
მიუღებელი? ბედს დავმორჩილდი და ისევ ახალი ლექ-
სი მივეუტანე, რომელიც ასე იწყებოდა:

მზე ამოვიდა როგორც ნამგალი
და ცას გაეკრა როგორც ჩაქუჩი,
დედამიწაზე სხივი მოჰფინა
და გაიფანტა ღრუბელი ცაზე,

— ეს კი თქვენი საკუთარი შემოქმედებაა. წინსვლა
გეტყობათ, მაგრამ მაინც ვერ მოვათავსებთ, რითმები
არა აქვს. — მითხრეს რედაქციაში.

მაინც წაეხალისდი და იგივე ლექსი მთელი კვირის
განმავლობაში იამუშავე. ვეძებდი რითმებს, ვეძებდი და
ვიზებებოდი, რომ არ დამეიწყებოდა:

ნამგალი,
ანგალი,
ჩანგალი
მამკალი,
ფარგალი,
ბარკალი

ჩარგალი (და სხვა).

შემდეგ ისევ რედაქციაში წაულე და წავიკითხე:
მზე ამოვიდა, როგორც ნამგალი,
და ცას გაეკრა როგორც ჩაქუჩი,
ჩემო ლამაზო რატომ მამკალი
შევარცხვინე შენი პოვედენია.

— „პოვედენია“ რუსიციზმია და, გარდა ამისა,
მაინც ვერ არის კიდევ გამართული: დაბოლოება არ

ეთანხმება: აბა სადაური რითმაა: — ჩაქუჩი პოვედენია. —
მითხრა რედაქციის მდივანმა.

ისევ გავასწორე და უკანასკნელი ვარიანტი ასეთი
გამოვიდა:

მზე ამოვიდა, როგორც ნამგალი,
და ცას გაეკრა როგორც ჩაქუჩი,
ჩემო ლამაზო, რატომ მამკალი
მე შენს სიყვარულს ველარ ვადურჩი.

როგორ მოგწონს ამხანავო? ახლა ხომ დახვეწილია.
ამისთანა ლექსი ორი არ დაიწერება საქართველოში...
მაგრამ მაინც არ დამიბეჭდეს... „ინდივიდუალური გან-
ცდა გამოხატული და არ გამოდგება“.

კიდევ მაქვს ახალი ლექსი, რომელიც შედეგია —
ნამღვილი შედეგია, მაგრამ ვინ გიფასებს... ისიც ასე
იწყება:

ტოროლას მაინც არ მოვკლავ
ბევრიც რომ მქონდეს საფანტი,
თავში რითმები მიწყვი
მარგალიტებად ნაფანტი:

მინდა რედაქციაში წავიღო, მაგრამ არ დამიბეჭდა-
ვენ „პაციფიზმის ქადაგებააო“, — მეტყვიან ალბად პირ-
ველი სტრიქონის წაკითხვისთანავე. შევარცხვინე ამის-
თანა დროება.

მედუზა.

სად მიდიოდა

პეტრემ აიღო პატარა ბოხჩა
(წყვილი საცვლით და ქონის საპონით)
და სანამ ოთახს გაშორდებოდა
პათეტიურით დაიწყო ტონით;
— მშვიდობით, ჩემო ცოლო და შვილო,
მერი, ქეთინო, პელო და თინა,
ოთარიკო და მაკო, ნინიკო: —
იქნებ ვერ მნახოთ ცოცხალი შინა...
იქნებ წავიქცე რიგში დგომის დროს
და განუტევო უმანკო სული,
იქნება ტყავი ტანზე გადამიძვრეს
ვერ მომამბრუნონ გრძნობა წასული;
იქნება ჭირმა დ ფათერაკმა
ან სხვა რამ სენმა შემომპყროს ხელად
და საიქიოს გადამასახლოს,
მზე შემიცვალოს ნათელი ბნელად;
იქნება წერას აუტანივარ,
რომ ასე უნდოთ გაეწიროთ თავი,
იქნება კვალიც ვერ ნახოთ ჩემი,
ვერ ნახოთ ჩემი კუბო — საფლავი...
და ამ სიტყვებზე პეტრეს თვალს უცებ
გადმოედინა ცრემლის ჩანჩქერი: —
ატირდა ცოლი, ატირდა შვილი
და მეც ავტირდი იმათი ცქერით.
იქნებ იკითხოთ — სად მიდიოდა
პეტრე რა მხარეს, ან რომელ ომში?
ომში კი არა, ტანის საბანად
ეშურებოდა ის აბანოში!..

მედუზა.

„დილის ექვსი საათი შესრულდა თუ არა, იმ სასტუმროს წინ, რომელშიაც მე წინა-ღამეს ჩამოვხტი“ (ილია), — მოადგა რამდენიმე. დანჯღრეული დროგები.

„ეს იყო ვლადიკავკასში“.

(ილია).

აგილე ჩემი ხურჯინი, ანგარიში გავუსწორე მასპინძელს და გამოვემშვიდობე.

გებს, შემდეგ — ცხენებს და მეჯერ ავბედ-დავხედე დროგებს.

სწორედ ისეთივე ეტლი ჰუნდა მეშოვნა, როგორც ილიამ იმოგზაურა აქედან ტფილისამდე.

ჰო, კინალამ დამავიწყდა: როცა ვლადიკავკასში ჩამოვედი, მოვიკითხე ის „სქელ-კისერა იამშჩიკი“, რომელიც ილიამ დაიჭირა, მაგრამ გამოირკვა, რომ მომკვდარიყო. (მინდოდა ისევე იგი დამეჭირავევია).

მომეწონა ერთი მედროგე, სწორედ ილიას „სქელ-კისერა იამშჩიკს“ ჰგავდა, მაგრამ მისი ფურგონი და ცხენები კარგი იყო. ამიტომ ცხენები და ფურგონი დავიწუნე. მოლაპარაკება გავმართე მედროგებთან და შევუნაცვლე მოწონებულ მედროგეს მოწონებული სხვისი დროგი და ცხენები. როცა ავბედ-დავხედე ეტლს, სწორედ ილიას „პოვოსკა“ დამიღდა თვალებში.

ის იყო დავაბრე ერლში ჩაჯდომა და ტფილისისკენ გამომგზავრება, რომ ვილაცამ მომაქანა:

— სალამი დიდებულ ლევარსი!

ჩემს წინ ტფილისელი ნაცნობი შოფერი იდგ.

— სად მიბრძანდებით ამ საშინელი დროგით? — შემეკითხა იგი.

— ტფილისისკენ!

— ავტოთი წამობრძანდით, დიდად მასია მოვინებთ, ტრესტის დირექტორი ჩამოვიყვანე და უკან ცარიელი ვბრუნდები! — შემომთავაზა მუქთად მთელი ავტო.

— არა, ჩემო კარგო, მე ამ ეტლით მიჩვევია. მინდა ბუნებას ვადავხედო, რომელიც ილიას აქვს დაწერილი თავის წერილში „ვლადიკავკასიდან ტფილისამდე“.

— ავტოდან ხომ უმჯობესია ბუნების დათვალიერება!

— არა, ჩემო მეგობარო, სწორედ ისეთივე პირობებში უნდა დავათვალიერო და განვიცადო, როგორშიაც ილია ბრძანდებოდა. ეტლიც საგანგებოდ შევარჩე ასეთი, ილიას ეტლს მაგონებს.

— თუ კი ტფილისიდან აქეთ ავტოთი იმგზავრეთ სამხედრო გზით, ახლა რა დააშავა ავტომ?

— ტფილისიდან ავტოთი არ მიმგზავრია.

— როგორ არა! აკი მცხეთის მახლობლად გნახეთ თვალახვეული იჯექით ავტოში და აქეთკენ მოემგზავრებოდით.

— აზრი შევიცვალე და უკან გაებრუნდი.

— რატომ?

— იმიტომ, რომ ილიამ ვლადიკავკასიდან ტფილისამდე იმოგზაურა და არა ტფილისიდან ვლადიკავკასამდე. ეს არის მთავარი.

თვალახვეული რატომ იყავით?

— რომ არ შემეხედა ბუნებისთვის და ამით ვლადიკავკასიდან დაბრუნებულს არ მიმელო გაორებული შთაბეჭდილება.

მოგეხსენებათ, რომ სხვადასხვა კუთხიდან საგანი სხვადასხვანაირად მოჩანს. სწორედ ამიტომ მცხეთიდან და ვამჯობინე აქ ჩამოსვლა რკინის გზით ბაქო-ბალაჯარისა და კავკასიონის ქედის შემოვლით.

— როდის ჩამობრძანდით?

— გუშინ დილით.

— ღამე სად ვაითიეთ?

— ამ სასტუმროში, სადაც 1861 წელს ილიამ გაითია ღამე. იმ ლოგინზე შეინა, რომელზედაც ილიას ეძინა.

— რა იცით, რომ ის იყო.

— როგორ არ ვიცი ფული ვაჩუქე მსახურს ვსთხოვე და საიდანღაც ის ლოგინი მოიტანა. ვერ წარმოვიგენთ, რა ტკბილად მეძინა. მთელი ღამის განმავლობაში თავს მაღა ილიას შარავანდელი.

— თქვენ არაჩვეულებრივი აღამიანი ბრძანდებით, დიდებულ ლევარსი, მაგრამ მაინც მიკვირს — რად დაგვირდათ თავის ასეთი შეწუხება?

— ერთხელ პოეტმა ნიკოლოზ ბარათაშვილი ვაგვიკრიტიკე, რომ იგი ტყუოდა, როცა წერდა:

„ნელა მოლელავს მოდუღუნე მტკვარი ანკარა“.

ამის შესამოწმებლად დავადექი ტფილისიდან მტკვარს და სულ სათავეში ავედი ფეხდაფეხ, მაგრამ ვერსად ვნახე, რომ „მტკვარი ანკარა“ ყოფილიყო.

როცა ილია ჭაგვავადის „ვლადიკავკასიდან ტფილისამდე“ წავიკითხე, ვადავწყვიტე წერილის ადგილობრივად შემოწმება, რომ ამით გამეგო მწერლის კეთილსინდისიერება და ნიჭი.

ყველა ხალი კრიტიკოსი, ყველა ვისაც უნდა მწერლის შესწავლა, ასე უნდა მოიქცეს.

აი, რა არის ჩემი მიზანი, რომ ასეთი ეტლით მივემგზავრები ვლადიკავკასიდან ტფილისამდე. ვუთხარი ეს და გამოვემშვიდობე ჩემს ნაცნობ შოფერს.

ილიასავით ჩავეგექი ეტლში.

„იამშჩიკმა ერთი შემომიბღვირა, მერე აკრიბა სადავები, „მწუო, მწუო“ დაუწარუწუნა მქლე ცხენებს და მოუღერა შოლტი. ცხენებმა ყურიც არ შეიბერტყეს. — დაუყვრა კიდე, აიჭივა სადავენი და ფეხებით ტყაბუნი დაიწყო. შენც არ მომიკვდე, ცხენებმა ფეხი არ შესძრეს. ამ ყოფას ის ჩემი ნაცნობი უყურებდა და სიცილით კვდებოდა... თუმცა მე სასიხარულო არა მჭირდა-რა, მაგრამ მეც გამეცინა, „იამშჩიკმა“ თვალები ჩემსკენ მწყობრად მოიბრუნა და ბღვერა დამიწყო. მერმე ისევე ცხენისკენ მოიგრიბა სქელი კისერი და ორიოდვე შოლტი გადაუჭირა. ცხენებმა შეიტყვეს. რა რომ მეტი გზა არ არის, დაიძრეს როგორც იყო ადგო-

*) ეს ჩემი წერილი. დაწერილია, სანამ ვლადიკავკასს ორჯონიკიძე დაერქმეოდა. (ვლადი-ფლობდე, ბატონობდე კავკასიასო. ახლა ორჯონიკიძის სახელწოდებას ატარებს. ასე იცის ასტორიამ. ლ. რ.

ლიდან და ძუნძულით ვასწიებს. დანჯირულმა ზარმა დაიწყო თავისი უგემური ჟღარა-ელური, პოვოსკამ ქვე-სზე ბტომბადა მე ლაყლაყი ხან აქეთ და ხან იქით“ (ილია).

ჩემს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონია, რომ ჩემი მგზავრობის საქმე ასე კარგად მოეწყო—იგი ილია ჭავჭავაძის მგზავრობის ასლური განმეორება იყო.

II

„ამ ყოფით განუწორდი ვლადიკავკასს და პირი ჩემი ქვეყნისკენ ვქენი“ (ილია).

თერგის ხიდი გამოვიარე. თერგის შესახებ კი მარ-თალს ამბობს ბარათაშვილი.

„თერგი ჰარბის, თერგი ჯრიალებს.

კლდენი ბანს ეუბნებიან“

აღბად ილია ამ ტალღებს უცქერდა; აღბად თერ-გი მაშინაც ასე ღრიალებდა. აი იგერ ის კლდეები, რომ-ლებსაც ილია უცქერდა, როცა აქ ჩამოიარა.

„სალამოს სტეფანწმინდას ამოვედი. მშვენიერი სა-ლამო იყო, ასე რომ იმ დამეს იქ დავჩი, რათა თვალი გამეძლო მშვენიერი სანახავების ხილვითა. ოხ, საქართ-ველოვ!“ (ილია).

„სხვა საქართველო სად არის

რომელი კუთხე ქვეყნისა?“

„ოთახიდან გარედ გამოვედი და შევხედე სტეფან-წმინდის პირდაპირ აყუდებულ მყინვარს“ (ილია).

ვუცქერი მყინვარს სწორედ იმ ადგილიდან, საიდა-ნაც ილია უცქერდა. ვუცქერი და ვეთანხმები ილიას, რომ „დიდებული რამ არის ეს მყინვარი“; მაგრამ არ ვეთანხმები იმაში, რომ „მყინვარი საკვირველია და არა შესაყარებელი“.

III

„ჩამოლამდა. თერგისა და მყინვარის ყურებაში დრო ისე გამეპარა, რომ თითქმის ვერ შევიტყვი—მზე ბოჯო— მიეფარა მთებს“ (ილია).

ჩემსავით უცქერდა ილია იმ ჩამავალ მზეს. ახლაც ისევე ის მზეა. ახლა ილიას ნაცვლად მე ვუცქერი მზეს. მე არ ვიჭნები, სხვა იჭნება და ის სხვა უყურებს ამ მზის ამოსვლასა და ჩასვლას!

ფასახაურში მეც ილიასავით მოვიქეცი. რაც აქ ილიას სხვებმა უჩიეს, მე ის ვუჩიე თავისთავს და „ერთ მოხვევს შევხდი. ვიჭირავე მისგან ცხენი... შევხვდი ცხენებზე და წამოვედი სტეფანწმინდიდან“ (ილია).

მივდივარ და თან მიმყვება, როგორც ეტლში, ისე აქაც, ილიას აჩრდილი, ილიას სული, ილიას ორეული.

აღბად ის მთები იქ რომ ამართულან ყვარელის მთებია, რომელსაც ილიამ ლექსი უძღვნა.

მარტო ყოფნა მომინდა, რომ განმეცადა ილიას განცდები და თანავაზერ მოხვევს ვუთხარი—დამო-რებოდა, წინ წასულიყო, მცხეთის ახლოს დავეწვეოდა.

— ფრთხილ იყავ, აქივე მასარია ყაჩაღ არჩ!—გამა-ფრთხილა მოხვევმ და ცხენი მოწყვიტა ჩემგან.

— ნუ გეშინია, ჩემო მოხვევე, ლევარსი რობროხა-ძეს ყაჩაღების არ ეშინია, — ჩავილაპარაკე ჩემთვის და გავიფიქრე:—ლევარსი სულელი არ არის, სწორედ იმი-ტომ გავიშვი წინ, რომ „წინა კაცი უკანა კაცის ხე-ლია“.

დავჩი მარტო და გადავეშვი ილიას განცდებში.

აქ წყდებდა ლევარსის ნაწერი, მაგრამ აქ არ თავ-დება მისი მგზავრობის თავდასასვალი.

გზა კლდეებში შევიდა.

— აღბად აქ ჰქონდა საუბარი მოხვევსა და ილიას, აღბად აქ უთხრა მოხვევმ ილიას:

— „ჩვენი თავი ჩვენვე უნდა გვეყუდოდეს“—ო; და მოხვევის ეს სიტყვები ლევარსიმ ისე ხმამაღლა წა-მოიძახა, რომ, გეგონებოდათ—ვიღაცას ვაღმა მითხე უძახის ამ სიტყვებზე.

— შენი თავი ვისაც უნდა მას ეყუდოდეს“, ხე-ლო სხვა, რაც გაბაღია, ყველაფერი ჩვენ გვეყუდონის! — შესძახა ერთმა და უცბად თითქოს მიწიდან ამოხ-ტენო, ლევარსის წინ სამი შეიარაღებული ყაჩაღი იმა-რთა.

მეორე დღეს ჩამოიარა ლევარსის ნაცნობმა შოფე-რმა და მცხეთის მახლობლად დაეწია ვიღაც ტიტველ კაცს, რომელსაც მხოლოდ ტრუსიკები ეცვა.

— ლევარსი, ეს თქვენ ბრძანდებით! როგორ გაგ-ქურდეს! — ავტოს გაჩერებამდე შეეკითხა შოფერი ლევარსის.

ლევარსიმ თავი გაიმხნევა, ღონე მოიკრიფა, მხნე-გამომეტყველება მიიღო და შოფერს უთხრა:

— რისი გაქურდვა! ვინ გაბედავდა ჩემს გაქურდ-ვას? სპორტსმენობა დავიწყე; მერწმუნეთ—ჯანმრთე-ლობისთვის ასე სჯობია.

ტფილისში ლევარსი ავტოთი დაბრუნდა. ზმუკი.

ტრესტის გაშვება

1.

ვინ არ იცნობს ტრესტის გაშვებას, ჩვენებიანთ ნიკიფორეს! ბევრი საქმე გააკეთა— თუმც ვერ ასცდა ქვეყნის ჭირებს. ამბობენ, რომ მისი ტრესტი დიდ ოჯახურ სალონს შავდა— უამრავი ნათესავი

მიღებული ტრესტში ჰყავდა:

- ბიძაშვილი,
- თავის შვილი
- ქვისლი, დები,
- ნათლულები:
- ცაცა,
- ფაცა,
- კატო,
- ნატო,
- ცუცა,
- ლუცა,
- ნინა,
- ზინა,
- სავლე,
- პავლე,
- გერასიმე

და მრავალი ცალკე ვინმე.

2.

ტრესტს არ რჩება ერთი გროშიც! კოლექტიურ ერთგულებით მუშობენ სალაროში ნიკიფორე თავის დებით. საქონელი გაუწყალდათ, მიდიოდა საქმე წაღმა,

და სანაცვლოდ მთელი შტაბი საუცხოვოდ მოიკაშმა:

- ბიძაშვილი,
- გამგის შვილი,
- ქვისლი, დები,
- ნათლულები:

- ცაცა,
- ფაცა,
- კატო,
- ნატო,

- ნუცა,
- ლუცა,
- ნინა,
- ზინა,

- სავლე,
- პავლე,
- გერასიმე,
- და მრავალი კიდევ ვინმე.

3.

ერთხელ თურმე ინსპექციამ ტრესტის ნახვა განიზრახა და არც ერთი იმ შტატადან თავის ადგილს ვერა ნახა. არ გასულა ერთი კვირა— მოხდა ყველას შემცირება და დამირჩენ შტატ გარეშე მისხურების მთელი კრება:

- თვითონ გამგეც,
- ბიძაშვილი,
- გამგის შვილი,
- ქვისლი, დები,
- ნათლულები:

- ცაცა,
- ფაცა,
- კატო,
- ნატო,

- ნუცა,
- ლუცა,
- ნინა,
- ზინა,

- სავლე,
- პავლე,
- გერასიმე,
- და მრავალი კიდევ ვინმე.

მარიჯან

ლევარსის პასუხი ზმუპს

რაღა დროს ჩემი სტვირია, როცა სიბერემ მიწია. მაგრამ რომ არა მასვენებ ვილაც ხარ, ჩემო ბიძია.

ხენა - თესვა, მარგელა სიმინდის, ძებნა გაბნეულ ხარისა,— და შავ მიწაზე მუდამ ჟამს ცემა თოხის და ბარისა,—

ადვილი საქმე როდია, ჩემო ბიძავ თუ ძამიავ! ტფილისის ქალაქს მცხოვრებო და თეთრი პურის ჭამიავ.

დაახ, მიყვარდა ლენის სმა, დღეობა, ცხენის ქენება, და მაშინდელი ყანწები, შენ ქვეყრად მოგეჩვენება.

ჩვენს სოფელს ახსოვს ლევარსის ყიყინა შენძახებო, უნახავს მისგან მოკლული კურდღელი, შველი, ტახები.

იყო შემთხვევაც, როდესაც დათვებზე მინადირია; მოწმედ მყავს ხალხი ამდენი, სიცრუე რაზე მჭირია.

ყურები დამყრუებია, დათვის ბრდღენითა და ბლაგი-ლით ზმუკო, ალბად შენ გაშინებს საბრალო ტურის კნავილი.

აბა აიღე საყვირი გახდი დამკვრელი სტვირისა და მოიგონე ამბავი „ლომის, კურდღლის და ვირისა“.

მინდა ვთქვა; თვით არ იციან, უფალო, რასა შერებინა. მაგრამ იცოდეთ—ძველ ლომსა ამაოდ ეჯობებინა.

წამოდი, დღესაც გიჩვენებ ნადირებს ხმლებზე ანაგებს (აგერ ტყეები, აგერ მე) შენა და შენს ამბანაგებს —

გიწვევ საერთო ბრძოლაში თუ დამანება ხველაში და ვინც ამ ომში დამარცხდეს ის შეარცხვინოს ყველაში.

საილო ლოდანი *)

ლევარსის ფსევდონიმია. როგორც თვითონ ამბობდა, მას ხალხი ზედმეტ სახელად სპილო ლოდანს ეძახდა. ეს ლექსი ეკუთვნის მწერალ ქალს საზო. მგვილაძეს.

ზოგ მწერალს

აი ამ წუთში მე ავიღე ერთ-ერთი წიგნი, ვკითხულობ ერთ გვერდს, გადავშალე, ვკითხულობ კიდევ, ვეძებ აქ სიღრმეს, სილამაზეს, მაგრამ ამაოდ, თემა დამძიმდა... რომ ეს თემა მე ვეღარ ვზიდი, და ვკითხე ჩემს თავს: ვინ მოიგო ნეტავ ამ წიგნით? ამ გამოცემით სარგებლობა რომელმა ნახა?.. მკითხველმა? არა! არაფერი წიგნმა არ მისცა, გამომცემლობამ? აქაც არა. წიგნი დამყავდა და სახელმწიფომც უშედეგოდ დაკარგა თანხა.

საზო. მგვილაძე.

„გ ე გ ე ა“ შესრულებულია“

ვინც ცრუა და ტრახანია,
მხოლოდ სიტყვით დალაქლაქობს,
ამისთანებს მე ვერ ვაქებ,
ვისაც უნდა იმან აქოს.
ს. ზურბიელიძე

სოლომონის
ეს თქმულება
შეეხება
ჩვენში მრავალს:
ავტომობილ—
ებლ—
ცხენ
ჯორით,
თუ ქვეითად ქვეყნად მაგალს
შეეხება ცნობილ ყბედებს,
განდილებით დანაფეთებს,
ქინცა ფლანგავს და იპარავს;
მეტს არაფერს არ აკეთებს!
არა, როგორ არ აკეთებს
თავისათვის მუდამ ცდილობს,
ყველაფერი სახლში შიამქს
თუ შეხედება რამ საკბილო!
გაბლინძული, წარბ-შეკრული,
ფახი-ფუხობს მედიდური,
თავს ჭკვიანად მოგაჩვენებს
ეს ტრახანა, ეს ბითური!
საკითხებს „სწყვეტს“ გეგმიანად
სხივსავით კი არ ართულებს,
სათანადო დავალებას
საუცხოვოდ შეასრულებს:
ჩასვენებს დიდ „პროთფელში“
ისე—არც ვი წადკითხავს,
და საბჭოთა მშენებლობა
ამნაირად წინ-წინ მიჰყავს
სიტყვებს სთესავს პურის ნაცე-
ლად,
თბილ ლოგინში ჰკრეფავს ბამბას,
მუადღემდე იზმორება—
ცოლს უამბობს ზღარულ ამბავს:
განონს, ან და გაფრთხილებს
ის ჩალადაც აღარ აგდებს,
ღრმა ძილში და ტკბილ სიზმარ-
ში
სიძინდა და პურს ამზადებს!
ხედავს სიზმრად დიდრონ გორებს
სიძინდ-ბამბის, პურის თესლის,
„გეგმა შესრულებულია“
სხვა რა ნახოს უყეთესი!
ხედავს კიდევ მშრომელებსა
წერა-კითხვის მცოდნეს ყველას,
განათლების ჩირაღდანი
ყველგან ბრწყინავს, ყველგან
ელავს:

ჩემი ანდერკი

თუ ჩემს მჭროლავ ეტლს
შუა ვზახე გაღუტყდეს ღერძი,
თუ ბედგანწირულს
მძაფრ ჭიდილში სიკვდილმა
მძლიოს,—
გადაიკითხეთ მეგობრებო,
ჩემი „ანდერკი“;
ქელეხისათვის სახელგამში
ვტოვებ მილიონს.
ნუ არბენინებთ კუბოსათვის
პაოლოს, ტიციანს,
მწერალთა საბჭომ არ იყიდოს
მკვდარსთვის იები;
კიტრის ნაფცქვენი მიშვენებდეს
შუბლს—წითელ ციანს,
ვარლამ რუხაძემ გამისტუმროს
ვალ—ნისიები.
ქმას—თურდოსპირელს
არ უფრინოთ სწრაფი დებემა;
არ დააყულოთ ჩემს წინ, როგორც
ათონის ბერი;
გახსოვდეთ:
მკვდარსაც აღმოხედება
ოპოლი კენესა,
თუ ჩემს გარშემო შემოკრება
ხალხი ცბიერი.
შეი მღვიმელი მიკიტნებთან
ასკუბეთ ცხენით,
კახურ ღვინოსთვის
კუპრიანი მიეცით ხელში,
(ვ. გუნის და შ. დადიანს
ეცით ნუგეში:
ასვით ნუნუა ან ჯიხვის რქით,
ან აზარფეშით!)
არ მინდა გლოვა,
არც წუწუნი
წამიღეთ ლხინით,
ჩხიკვაძის გვერდით მიმაბარეთ
მეც დიდებუში.
ჩვენმა მდივანმა, ბესო ულენტმა,
მისცეს მოწმობა
ჩემს ოჯახობას:
ჩემი ბინის შეუვალობის,
ფოტოგრაფილმა გამიწიოს
მკირე ხნით ქობა:
სასაფლაომდე მიმაცილოს
გუნდის გალობით.
ყრმა-ქაბუჯ ლექტორს —

ვოტეტიშვილს—
ეთხოვოს სიტყვა,
(ნუ შეათრთოლებთ რობაქიძის
და კუშულ ბაგეს).
თუ დამსწრეთაგან
ჩემს შესახებ იყოს შეკითხვა,
ირონიულად გადაჰხედოს, —
პასუხს ნუ აგებს.
მჯერა:
ჩემს ცხედარს დაიტირებს
გალაქტიონი,
გვარად ტაბიძე
და „ტიტულით“ „მეფე—მგონანი“;
მის შერხევაზე
ვანკალს იწყებს დიდი სიონი,
გლოვის ძაძებში გახეხევა
მზე—სხივოსანი.
ყველაზე მეტად შეწუხდება,
ვიცი „ნიანგი“,
მაგრამ ჩემსავით
სძულს იმასაც
მოზარე ჰანგი.
ცრემლებით თვალებს
ნუ აივსებთ (ჰმ) გენაცვალეთ,
გაშალეთ სუფრა,
არ დაიკლოთ თართი და დოში;
მოხსენით ტიქსა,
ყველა ობრის „ტოსტები“ სცალეთ
და გაიხსენეთ ჭუჩიშვილის
„ლხინი“ და „ხოშიც“.
ბ. ჭუჩიშვილი.

გაიღვიძებს, გააზმორებს
და ღრმად დარწმუნებულა—
რომ საბჭოთა მშენებლობის
„გეგმა შესრულებულია“.
ამნაირ „მოშაკობი“
მრავალია ჩვენში მგონი,

მათ შესახებ—ცხონებული
მართალია სოლომონი,—
როცა ამბობს დიდის სიბრძნით
„ვინც სიტყვით დალაქლაქობს,
ასეთ ხალხსა მე ვერ ვაქებ,
ვისაც უნდა იმან აქოს“.
შალვა ზსუნელი

ს ტ უ მ რ მ ბ ა

წარმოებაში შემოღებულ პრაქტიკის მიზანძვით გადავწყვიტეთ ოჯახშიც ერთმართველობის შემოღება და შევადგინე საწ. გეგმა.

ასეთი ნაბიჯი ჩემთვის პირდაპირ მისწრება იყო, რადგან მრავალრიცხოვანი ოჯახი მყავდა და უგვემობის გამო ყოველდღე უსიამოვნებასთან და უყვარათობასთან მქონდა საქმე.

ოჯახის აგრედირებული „პროფინბლანი“, ჯამაგირის ბალანსი და ერთმართველობა ორ დღეში უკვე ჩამოყალიბებული მქონდა. სოცშეჯიბრების, დამკერელობის და რეკიმ ეკონომიის შედგენა ჩემ თანაშემწეს (ე. ი. ცოლს) მივანდე მას შემდეგ, რაც ჩემი თავი ერთმართველობის სათავეში მოვიქციე.

ერთი სიტყვით ოჯახი სოციალისტურ ლიანდაგზე შევაცენე. ყველაფერი ტემპებში და გეგმებში ჩავაქსოვე და ყველაფერს თავისი თადარიგი მივეცი. ისიც კი ვამოვიანგარიშე, თუ რამდენი საინი უნდა გავგეტეხა ამა თუ იმ კვარტალში, რა დღეს რა უნდა მექამა, მეჩხუბა,

მ. მ. ნ. მ.

საქვაჭრობის ერთ-ერთ წერტის თანამშრომლების წმენდა შედარებით უმარცხოთ დამთავრდა: არავინ არ იქნა მოხსნილი რომელიმე კატეგორიით, — მხოლოდ ერთ ნოქარს და მოლარეს გამოეცხადათ საყვედური მომხმარებელთაგან და მოაპყრობისათვის.

წმენდის ასე მშვიდობიანად დამთავრება თანამშრომლების ერთმანეთ შორის მტკიცე თავმდებობის შედეგი იყო.

წმენდის დამთავრების შემდეგ აგრეთვე გაერთიანებული ფრონტით დილიდანვე იმის ფიქრში იყვნენ ვართული, თუ რა საქონელი ამოეღოთ დღეს ნიშანში, იმ ეახშინის ხარჯის გასანაღებლად, რომელიც მათ გასწიეს წუხელის კერძო სარდაფში.

თუმცა ამა თუ იმ საქონელზე ხელის მოთბობა მათთვის უკვე ჩვეულებრივ მოვლენად იყო გადაქცეული და ამაზე აქამდე დიდი ფიქრი არ სჭირდებოდათ, მაგრამ უკანასკნელ ხანებში ისე გაეშმაკდნ მომხმარებლებიც, რომ ძნელი საქმე შეიქნა მათთვის რაიმეს გამოპარება.

სავაჭროს კარების გაღებამდე დგებოდნ რიგში და უკვე ყველაფერს იგებდნ.—თუ რა იყო გასანაწილებელი, რამდენი და რა ღირებულების.

თუ მათ რაიმე გამორჩეზოდათ მეთვალყურეობიდან, მას ბრივადირები და კავალერისტები გამოამზეურებდნ.

ფიქრობდნ, მაგრამ წელანდელ ქეიფით გონება დაზანტებულენ იერაფერი ვერ მოეგონებიათ. საკითხი კი ჩქარა გადაწყვეტას მოითხოვდა, ვინაიდან გარეთ მდგომ რიგს მოუსვენრობა ემჩნეოდა და საჭირო იყო კარების გაღება.

ამ დროს სავაჭროს მოადგა მარწყვით სავსე კალათებით დატვირთული ურემი.

მის დანახვისთანავე ერთმა ნოქართვანმა, სისხარულით ტაში დაჭრა და შესძახა:

- ევრიკა! მოვიფიქრე!..
- აბ, რა, რა?—ერთხმად შეეკითხნ სხვები.
- აი, რა,—მხიარული ღიმილით მიუთითა მან

რა უნდა გავვეცეთა და ვისთვის რომელ თვეში და რომელ კვარტალში რა უნდა გვეყიდა.

როგორც ერთმართველობის სათავეში მყოფი და ახალი ღირებურობი, მეორე დღეს კისერ აღებით მივაბიჯებდი წარმოებისაკენ. ერთ კვირაში ჩემი ოჯახის საქმიანობა კარგად მიდიოდა, მეზობლებისათვის მავალითის მაჩვენებელი ვხდებოდი.

მაგრამ სიღერისა და სიმამრის სტუმრობამ ყველაფერი ამირია. პირველ კვარტალის ორი თვის მიღწევებს ვაჯამებდი, რომ შემოთხსენებულმა მოხუცებულებმა, რომლებიც თითქმის ამ ქვეყანას აღარ ეკუთვნიათ და უპასპორტოთ განაგრძობენ ცხოვრებას, მომიკაკუნეს ჩემ თოთხმეტ მეტრიან ოთახის კარებზე.

რალა ბერი გავაგრძელო,—მათმა სტუმრობამ ვასტანა პირველ კვარტალის უკანასკნელ გადამწყვეტ მეორე დეკადამდე. ჩემი საწფისგეგმა სრულიად გადასაკეთებლად განიხილა ავანსად გამოტყენილმა ასმა მანეთმა. გავალე ღუმელის კარები, სადაც პირველი კვარტალის შესამე დეკადის უკანასკნელი კვირის დღისა და საათის უკანასკნელი ორი დერი შემა იწოდა და ჩემი სისხლითა და ოფლით შედგენილი გეგმა ცეცხლის ალში გაეხვიე. ს. ძნელ-აღლი.

მარწყვით დატვირთულ ჯრემზე, რომელსაც ხარბად შესცქეროდნ რიგში მდგომი მომხმარებლების თვალები.

— მერე, რანაირათ, როგორ, როდესაც უკვე ყველა ხელაღს?

— ამას ეხლა ნუ მეკითხავთ, ეს შემდეგ იყოს. საქმე მხოლოდ მე მომანდეთ და თქვენ არ ჩაერთოთ შიგ. რომ არ დასთანხმებოდნ, მეტი რალი გზა ჰქონდათ, როცა თვითონ ვერაფერი მოეფიქრათ.

გააღეს კარები და შეუღდენ ჩვეულებრივ მომხმარებლებზე საქონლის განაწილებას. აღნიშნულმა ნოქარმა გადმოიღო მარწყვიანი კალათები ურმიდან, შეაწყო დახლის შიგნით და მხოლოდ ერთი კალათი დადვა დაზგაზე.

ამ ზაფხულზე პირველად გამოჩენილ მარწყვიან კალათს ბუზებივით შემოეხვიენ მომხმარებლები, მაგრამ ჩქარა ისევ მოშორდნ მას.

— მარწყვი მიეცემა მხოლოდ უ. ე. ნ. მ. მომარებულებს—განაცხადა ნოქარმა.

თუმცა არავინ არ იცოდა, თუ რას ნიშნავდა ეს უ. ე. ნ. მ. მომარებული. მარა ნოქარისათვის არავის არ მიუცია შეკითხვა მის გასამარტებლად, რადგან ყველა დარწმუნებული იყო იმაში, რომ პასუხს ვერ ელირსებოდა.

როცა ვაჭრობა შეწყდა და მომხმარებლები წავიდ-წამოვიდნ, საქვაჭრობის წერტში წყნარად შევიდა იქვე გვერდზე კერძო მოვაჭრე, მიმოავლო თვალი იქაურობას, და შეამჩნია რა მარწყვით სავსე კალათი, მსწრაფლ გაემართა მისკენ.

ნოქარსა და მის შორის მოხდა უ. ე. ნ. მ. მოლაპარაკება და შეთანხმება, რის შემდეგ მარწყვიანმა კალათებმა გამოიცვალეს ადგილი.

როცა საქვაჭრობის დუქანში საქმიანობა შესწყდა, მის გვერდით იმავე დროს გაჩაღდა კერძო ვაჭრობა.

საქვაჭრობის მალაზიის გამგე და ნოქარები კი, მოლარითურთ, ისევ მხიარულად გაემართენ სარდაფში ვაჭრების მისართმევად.

დიღველი პირი

როცა ყელიდან
სუნთქვასთან ერთად
იპარებოდა
ქურდივით სული,
დღიურ სიცხადით
გულდათუთქულსა
მომკიდებოდა
თვალეზე რული.

გზა იყო შორი და მოხაწვენი.
ნანას მღეროდენ ვაგონის თვლები.
დამვიწყებოდა დადლილ-დაქანცულს;
დილა, ფანჯარა, ველები, მთები.
აღარ ესმოდა ყურებს ბაახი.
არც სადგურებზე დაკრული ზარი,
ვიჟექ კუთხეში ოთხად მოსრილი.
და უცნაური ვნახე სიზმარი:
ვნახე, რომ თურმე ჩვენი ქვეყანა
(ნახულს ცხადშიაც ვაშენებთ, ველით)
კასპიის ზღვიდან, ვიდრე შავანდე
დახერილიყო რკინის გზის ქსელით.
იქ ლენკორანი, აქეთ სვანეთი.
ნუხა, ყაზბეგი და დილიჯანი.
მუხრეშუმებშიც კი არხად იყო
ძვილი ურეში და დილიჯანი.
იყო ნავარდი შაერობლანთა,
და აღარავის აფრთხოვდა ფრენა
არ იყო კუთხე; ხად ორთქლმავლის
არ გასმოდა გუგუნო-ქმენა
და ვნახე, თითქო ერთ-ერთ ვაგონში
მეც ფანჯარასთან ვიჯექი რბილად.
გზა იყო უხვი, ხალისით ხავხე,

და ფანჯრის იქით ცვრიანი დილა.
სდევდენ ბოძები, ნაძვიან ბოძებს.
და მისცურავდენ დრუბლებში მთები.
არ იყო ფული, არ იყო ვალი
და „ოდელიას“ მღეროდენ თვლები.
არ სჩანდენ ავი კონდუქტორები,
და გვიწყებოდა ჩანჩალი ფეხით
და დიდმელ ვირის საჩუქრის ნაცვლად
„ფიატს“ ელოდა შვილისგან გლები.
ქროდენ ქუჩაში ავტობუსები
ნავთსადგურს გაგდა ტფილისში მტკვარი.
ელექტროს უშუქი ქონდა ხეფსურეთს
და ხსენებაც კი არ იყო კვარის.
პროფგამფლანგველნი „რემოტის“ იქით
არ ნატრულობდენ უფრო თბილ ადვილს,
და უკვე აღარ მიაპარებდა
ტრთა ანბანს ხასირცხო ადვილს.
და რევიზორი დაგემილივით
არ აწყვებოდა კუბედან კუბეს.
ქონდათ ქეფი „ურდულვლებ“ ვაგონში,
„კორპინიკიდან“ მღეროდენ კუბლებს.
ვნახე ყველა ეს... ადელდა სული...
გულმა ბრანისგან უმატა ცემა...
ვთქვი ადმფოტებთან:—იან გამოვლიჯა
ჩვენ ხელებიდან ამდენი თემა...
ვის რად უნდოდა მიმოსვლა ჩქარი,
(რომ ველარ ასწრებ ვერხების თვლას)
რომ ნაქურდალი ვაზიდან სწრაფად,
და გამფლანგველმა უშველოს თავსა?!
ან და ყოველ დღე სოფლიდან კარზე
მოგადგეს სიმე, ნათლია, ბიძა,

სიღვერ-სიმაში... მაგრამ უფროად
შეირუა მიწა და... გამედვიძა.
იყო ქრიალი და ხათვა-სუთქი.
არ ვიცი ცაში ვეკიდე რაზე.
წინა ვაგონზე როგორც ჯამბაზი
ჩვენი ვაგონი იდგა ყირაზე.
ხრამში ორთქლმავლს ფეხებ-აშვერილს
შოშოასავეთ დაელო პირი.
მოშორებით კი საურმე გზაზე
მიაქროლებდა ვილაცხ ვირი.
მიაქროლებდა ღირსებით ხავხე,
თან გადმოვძახა სიტყვები ძვირი:
—თუ თქვენზე ადრე არ ვიყო ქალაქს,
მე დიდომელი არ ვიყო ვირი...
სინეობაბო.

იუგოსლავი იუგოსლავი გდგომარეობაში

მორცხვად შევიდა პროვინციელი ჰუმო-
რისტი „ნიანგის“ რედაქციაში.
— იმედია ახლაც გედათვალეირებთ ამ
ჩემს მასალას!—მომართა მან მდივანს.
— ბაშუსტა! შენ იშვითად გეაწუხებ.
შეიძლება!—უთხრა „ნიანგის“ მდივანმა.
— განა შეწუხებთ სივლით, რომ...
— შენ პირადათ ჯვარი გწერიხ, მაგრამ
ზოგიერთი მასალის წაკითხვა ცეცხლია.
თავიდანვე ატყობ არ ვარგა, მაგრამ
ხალიან გრძელი წერილია და ფიქრობ: იქ-
ნებ ბოლომდე სადმე ხეირიან ადვილს წა-
ვაწყდეთ—და კითხულობ. წაკითხვებზე ბო-
ლომდე და უმიმდოთ ჩააქნებ ხელს.
შემდეგ მდივანმა დაიწყო წერილის კით-
ხვა:
— ამ თქვენი წერილის სათაურია: „წერი-
ლები გორიდან, არ გეგონოთ „შორიდან“
რად არის სიტყვა „შორიდან“ ფრჩხილებ-
ში?
— ეს იმიტომ, რომ მკითხველს არ აერი-
ოს, რადგან ამ სათაურით ლენინიც სწე-
რდა წერილებს შევიცარიიდან.
— ნუთუ ასე ძნელია ამის გარკვევა, რომ
მკითხველს აერიოს ლენინისა და თქვენი წი-
რილი?
— თანამშრომლებში სიცილი ატყდა.
— ამ მასალას დავბეჭდებო. კიდევ გა-
მოგზავნეთ, ნუ დაიზარებთ მასალების გა-
მოგზავნას.
— თუ წერა დაიზაროთ, გორული ატმე-
ბი გამოგზავნეთ!—ჩაილაპარაკა აღლარ-
აღლარსანა.
— ან საკონსერვო ქარხნიდან ხილის კონ-
სერვები.—უმატებს სეგვირ-ბენ-შეის.
— იქ მობრძანდით, და რამდენიც გნე-

ბავთ!—ამბობს პროვინციელი ჰუმორისტი
და ცბიერად იღიმება. (იცის, რომ გორში
გაკეთებული კონსერვების საქმელად კაცი
გორიდან რაც შეიძლება შორს უნდა წა-
ვიდეს).
აგერ სამკითხველოს წინ ახალგაზრდა
მასწავლებელი სოფლებში ჩამოვარდა და
„ნიანგს“ კითხულობს:
წერილები გორიდან (არ გეგონოთ
შორიდან“).
„მოქალაქე დარწმუნდა, რომ ფანჯრის
გატების საშუალებით, შინის გაქურდვა არ
ყოფილა სისხლის სამართლის დანაშაული
და წერილდება ქურდების გამოდგენებაც არ
ღირს.
— ჩვენ მილიციას გამოვლიცება სჭირია!
— თქვა ერთმა.
— თუ სისხლი არ დაიდგარა, რა სისხ-
ლის სამართლის დანაშაულია!—თავს იმა-
რთლებს მილიციელი.
მასწავლებელი კითხვას განაგრძობს:
„მილიციის ინსპექტორი ირ. ტატიშვილი
ამბობს: „წალეხული მცირე თანხისა და სის-
ხლის სამართლის მილიციის გამოძახება არ
ღირსო“.
— თუნდაც ღირდეს, ჩვენ რა შუაში
ვართ, რომ ქურდებად გამოგვიყვანეს!—
გაჰკვივს ქაცნა.
— გავიგებთ ვინც არის და დედას ვუტი-
რებთ.—იძუქებთან სხვები.
— ამას დასწერდა ხორციჭამიას მდგმურთ.
დამაცადოს, დამაცადოს!—ფიქრობს მილი-
ციის ინსპექტორი.
იქ მღგომი ავტორი კი ოფლში ვიწურე-
ბი.
სიმონ-ადა.

აქაც-იქაც

კულაკი ნიკო ავად გახდა.
— ველები მამათ...
— გამაგრდი! დიდ არს ძალი უფე-
ლისა, ყველაფერი მისგან გამოვალს.
მაინც მეშინია... ჯერ არც ერთ-
ხელ არ მომკვდარაურ და მეშინია,
რომ პირველად ველები...
— ნუ გეშინია, ყველა ჩვენები და
ყველაფერი იქ იქნება.
— საკრედიტო ანბანაგობაც იქ
ნება?
— იქნება!
— კოოპერატივები?
— იქნება.
— პროტექცია, ნათლიმამობა?
— იქნება.
— მაინც მეშინია.
— ნუ გეშინია, გუტუნები ყველა
ჩვენები იქ იქნებიან,
— მნათე იქნება?
— იქნება.
— ჩარჩი გაბრიელა?
— ისიც.
— ალექსი დიკონი?
— ისიც.
— აქციზი ბაგრატა?
— ბაგრატაც.
— თქვენი მეუფეობა?
— ცხალია მეც ვიქნები, ყველანი
ერთად ვიქნებით.
— უ-უ-უ-უ, რა ქეფი იქნება!
ავიკლებთ იქურობას...
ნიანგის

ს ა ქ უ ლ ა ს ი ს ვ ე ბ ი

პასარაგად ჩენნი მექათმე ჩოლას იაგორა ჩამაცივდა—საქულჯან, ებლა ფასების დაკლება დაუწყიათო და სიღნაღიდან ქალაქში უჩემოთ ნუ წახვალ. მე გამოგყვები, რამეები მაყიდვინე, ხამი კაცი ვარ, არ მამატ ყუბონო...

პამფსონი კაცია, უარი ვერ უთხარი და რომ წაველ, თან წავიყვანე.

ბარგი ბევრი წავიღეთ, ბალაჯში არ მივეცი და ქალაქში ვაგზალში მთელი დროგი ავაგეთ. პამაც ეს იაგორა დროგზე დავსვი, ადრესი მივეცი და პესკაზე ყაჯარდუხას ნუ-მერში გავვსადე. იმ ბემურას იაგორას ხელში ზამბილის კარზინკა ეჭიბრა: მე მომწოდა და მითხრა:

— საქულჯან, ამაში საქათლური იხვები არიან, ძალიან ნაინტერესი საქონელია და ქალაქში კაი ფასი ექნებათ, შენ რადვანაც კონკაში ჯდები, შიგ შიიტანე და ფრთხილად წამოიღეო.

ვეუბნები: „იაგორჯან, კონკაში ხომ არ იგიყებენ, ან ხომ არ გაფრინდებიან მეთქი? იმან თუო—

— აღზეინად იყავი, ნასწავლი იხვები არიან და ჭკვიანად მოიქცევიანო.

კონკაში რო ჩავჯექი, ეს ზამბილი სკამინკის ქვეშ შევადგი. რა სიფათის ხალხი იქ არ იყო, ისე ბევრი პასაჯირები იყვნენ, რომ აღვიღებინათვის სულ ერთმანეთს ახტებოდნენ. პამაც ზაფხულიზგნით ქალები სულ გაშიშვლებულიყვნენ რაღა, მოდნაზე ჩაეცვათ და წელს ქვევით და წელს ზევით ყველაფერი გაეტიტულებინათ.

ჩემს გვერდით ერთი ფაშფაშა დედაკაცი დაჯდა: შუანისა იყო, ჩა სუქებული—სოროკოი ბოჭკასა ჰგავდა. ისე ცოტა რამე ეცვა, გეგონებოდა ცირკის მოჭიდავეო, მოკლე ყაბა მუხლისთავეს ვერც კი უფარა წდა.

უყურებ და ვფიქრობ: ჰაი გიდი, აზნათუმან, ქალაქის ქალები რა აკა-რაკი ვინმეები არიან, ეს ბებრებიც რომ ატუნცრუკებულა და მოდნას აწყობია, შეშვენის? ნუგბარი რამე მაინც იყოს მეთქი... პამაც სულ იმას ჩაეცქეროდი და თვალს არ ვაშორებდი... ერთიც ვნახეთ, ამ დედაკაცმა შამამიბღვია, შეხტა და იქით მიიწია, პამაც კანკები დაისრისა და იძახის:

— შტო ტი ხამ, შიპაიშო!

— მე ვიფიქრე ხაი ვგონივარ და ვწინა მეთქი. გულში ვამობდი: ჯე

ბესურაზო, ხამი რათ ვიქნები, სანამ სოფლში დეჟანს გავალბდი. ბაზა-ზხანაში შემბარქასთან პრიკაშიკად გყავი, ებლა ხშირ-ხშირად ჩამოვდებარ ხოლმე, თანაც ჩემი კეველა შენ ასი თაბაზით გჯობია მეთქი...

ერთიც ვნახეთ, ამ ფიქრში რომ ვარ, უცბად წამოხტა ის დედაკაცი, და შიგ სიფათში ისეთი სილა გამაწნა, გეგონება დღეობის ლავაში მიაკრესო. ისე გადამიტრიალა ის სამურაბე თვალეები, რომ გეგონა ჰაა, ეს აიო... ქაკი მეგელი მიყურებს მეთქი.

— აბ ტუ გრიაზნი სკატინა, ჯიბგირ, შარლატან, ამ კანკებში რას მიძერებიო? პამაც ასე მაგოდ რად მიჩმიტეო?

ვეუბნები:—მადამ, ისე მაიქე, კაცი მოვიდვს, მე ისეთი ლევანდი ვინმე გგონივარ, რომ მაგისთანა ნისკი რამე გიყო? რო მარტყამ, რას მირტყამ? არ გეშინია, რომ პოპოპები ავაფრინო და მაგ სახაშლაზე დიშში მეც დაგადო? ჩქეტა რად მიწდა, რა ნუგბარი რამე შენა ხარ, რომ შენთვის პირი გავიტებო და იშტა გამიფუტო მეთქი!

საქმეში ხარ? იმან უფრო სტროგად გაჯავრდა, კანდისტრას მუშტუკი მიაცივინა და კონკა დაყენა, პამაც მილიციონი და დორნიკები დამახვიეს და ჩამამიყვანეს.

ვერაფერი ვამიგია, ეს ქაღლი კი მილიციონთან ყვირის: — გრიაზნი სკატინა, ხამ, ჯიბგირ, ხულიგან, არისტუიტ მამენტალა, — კანკებში მიჩმიტა და პამაც ბადუსკის ბოლო მამაწვიტაო.

ვა, სიყმეძალი ვიყო, თუ ამისთანა შარი მენახოს. გავშრი, გავიწურე, შიშისაგან დავპატარავდი: თავს ვიმართლებ. თანაც გავჯავრდი, პამა არფერი არ გავიდა. მილიციონი იძახის:—ადექით ორივენი,

ამოდით, რაიონში უნდა წავიყვანოთო. ადექით, ავიღე ჩემი იხვების ზამბილი და ჩამოვდივართ.

უცბად ამ ზამბილიდან იხვემა თავი ამოყო და ამ დედაკაცს კანკში არ უკბინა!! ვა, პოშკილი იძანი გახდა, ჩავიხედეთ მე-2 იხეს ამ ქალის პა-დუსკის ნაჭერი ნისკარტში უჭირავს და ჩაყლაპვას უპირებს. თურმე რის ჩქეტა, რის თლანი; იმ იხვებს შიშველი კანკები დაუნახათ, ქამის იშტაზე მოსულან და ებენა დაუწყიათ ამ ქალისათვის: იმან კი მე მტყიბა!

მილიციონი ბევრი ვიჩხუბე, შევა-რცხვინე ის ქალი, პამა კამისარმა მანინც მე გამამტყუნა. იხვები შენია და იმათი ჰანგლობისათვის ატვერნიც შენა ხარო!—ორი სუტკა ზარაშოტკაში უნდა ჩაჯდეთ და პამაც ლაზათიანი შტრაფიც გეკუთვნისო!

ვეუბნები—უსტა კამისარ, თუ იხვი მიწათია და ფინთ რამე მიჰქარა, თოდ ის ჩაჯდეს რაღა, მე რას მერჩი, ერთი პარიფი ვინმე ჩამოვსულვარ მეთქი, პამაც ეგ იხვები ჩემი არ არიან. იაგორასია მეთქი...

გაჯავრდა:—კაკო ტამ, —ჩვენ იაგორა, მიაგორა არ ვიცითო—შემაგდეს გირის აბანოში და ორი დღე-ღამე სირისტში ვეგდე. მერე გამაშიშვეს და მითხრეს: სულისგნით შტრაფის პავესტკას სახლში მიიღებო!...

ვეუბნები—ეე, ახმას, ეს სალაური ვანონია, ამ დედაკაცთან სგისმა იხვემა იანგლოს, და შტრაფი კი მე დამარტყათ? თუ ეს დედაკაცი კიდევ აბილაში დარჩა, პესკაზე იაგორასთან წავიყვან და თოდ იმან კიდევ იმას უჩქმიტოს და ჰუხურში ბარდო ბარი გამოვლენ მეთქი!

საქმეში ხარ? გაიცინეს და გამაგდეს. ჩვენ იმას ვშტრაფავთ, ვისაც ნამესტა პრესტუბლენათ ვიჭეოთო!...

— მამ იხვის მაგიერ მე რომ ვყოფილიყავ, მაშინაც ასეთ ნაკაზანამ მიზამდით მეთქი?

— ჰოვს.

მამ რახან ასეა, ბემურაზი ვიყო თუ რომ ის დედაკაცი არ მოვქებნო და ანგლათ არ მოვიქცე მეთქი...

ძალიან გაჯავრებული წამოვედი: იმს აქეთ სულ იმ ნუმრის კონკამ ვეძებ, იქნებ ვიპოვო ის დედაკაცი, რომ ერთი ლაზათიანი ისევე უყო სპორი რაღა, ჩემი შერცხვინისათვის პასუხი მოვთხოვო და პამაც შტრაფე უარი ვათქმევინო!

ფარსადან

მ ა ზ ა ლ ე ა მ ბ ა ვ ი

(ჟოჯილი ვაზრის მოხლოვანი)

არ გაგივინათ ჩემი ამბავი? არა? ძალიან მაზალი რამეა და. არსენად აშაშხანის დუქანი მქონდა. ჩამაცივდა ეს ჩვენი ბოლოლო პეტრუზ არაქელინი თუ, კაცო, ქვეყანა წინ მიდის, შენ კი ისევ დაბალი ხელობა გიჭირავსო, აბა, რა არის აშაშხანა? მუყიკური რესტორანიო, მოდი მაღალი რანგის რესტორანი გავალოთო. ვეუბნები, მაღალი-დაბალი რომელია, ფულს ხომ ვიგებ, სულ ერთი არ არის—მაშ ჩემი ჰაიკანუშა რომ დაბალია, გადავადლო მეთქი? ასე იყო, თუ ისე, ახრიზამანში დამიყოლია, პეტრუზაც შევიამხანაგე და გავაღეთ, — უბრალო რესტორანი კი არ გეგონოთ, — პირველ ხარისხის რესტორანი, ზედაც ფირნიში მივაკერეთ: „რესტორანი ივერია გეურპეტრ“ ესე იგი გეურქის და პეტრუზასი რაღა... წინათ თუ ერთი კერძის მეტი არ იხარშებოდა ჩემს დუქანში, ეხლა ქვეყანი მზარეული დავიჭირე და ჩემს მენიუში სულ სხვადასხვა ფასონის საჭმელები გავაჭრე: „კონსომე დევილიამი“, „ოფინზერბ ომლეტამი“, „როსტიფ პა-ანგლიცი“, „შნიცელ პა ვენსკი“, „ფრისოტე“, „ზეფ-სტროგონოვ“, „კატლეტ პაჟარსკი“ და სხვ. ჩაოზიცი სულ ფრანკუცი სიტყვებით ავაგე: „კოფე - პა ვარშაესკი“, „პეჩენია-ნაპოლეონ“ და სხ. ვნახოთ, შემოდის ერთი აყლაყულა, ჯერ კარგი მეძებარით აქეთ-იქეთ დასუნა. მერე დაჯდა. მოითხოვა „კარტიჩკა“ და დაიღმინა: „ეტუობა კი რესტორანი კოოპერატიული არ არისო“. ვეუბნები: „არა, ეს ჩვენი რესტორანია—გეურქისი და პეტრუზასი“ მეთქი და შიშისაგან ჩაწეულ ლამფას დავმსგავსე. „ჰო და, დღეს შემდეგ მოსპეთ ეს „შინიუს“ ქაღალდი და ახალი „კარტიჩკა“ დასწერეთო. თქვენს საჭმელებს, ამხანაგო, კონტრ-რევილიუციონური სუნი უდისო, — აბა რა არის; „კატლეტ პაჟარსკი“... ნუ თუ არ იცით, რომ პაჟარსკი გენერალი იყო, და ეხლა რომ ცოცხალი ყოფილიყო „სოვეტსკი ვლასტის“ მტერი იქნებოდაო? ან რა არის ეს „ზეფ-სტროგონოვ“? სტროგონოვი იყო მოლაღატე და კულაკი, შენ კი ჩვენს წითელ კუჭებს თეთრი ემიგრანტებით ავსებო! ვაა! ისე მოვიკაკე, როგორც შეიდი ნომერი ბრაუნინგი ვებნები: „გრაჟდანი - ტავარიშჯან, დღეს შემდეგ, ვინ პირდალი მაგ სახელებს გააქაჟანებს! მა-

გისთვის გაწყენინებთ-მეთქი? მეორე დღეს ახალი „კარტიჩკა“ შევადგინე და „კატლეტ პაჟარსკის“ ნაცვლად დავაწერე: „კატლეტ ნესტორა (ერეცვაძე); სუფდევოლიამის აცვლად დავაწერე: „სუფ-რაბოჩი - კრესტიანსკი“. სადაც იყო: „როსტიფ პა-ანგლიცი“, დააწერე: „როსტიფ-პა-ანგლიცი“, პეჩენია ნაპოლეონს დავაწერე „პეჩენია ნიკო გოცირიძე“, ერთი სიტყვით არ დამიტოვებია არც ერთი პასუხისმგებელი ამხანაგის გვარი და სახელე ნაროდნი არტისტები; პოეტები... ინგლის-ვარშავის მაგივრად ყველგან ჩვენი სასელნი რესპუბლიკები დავაწერე: ერევანსკი, ცხინვალსკი და სხვ. მეგონა საქმე შეშულში მოვიდა მეთქი, მაგრამ საქმე არა გაქვთ? ვის გაუხარია ბოლომდე, რომ მე გავხარო, შემოვიდენ ერთხელ ეს დამკვრელი — მეზურნე - ბრიგადელები და მიყვირან: შენაო ჩვენს ტავარიშჩებს დასცინო, საქმე სახელების შეცვლაში კი არ არისო, საქმე კერძის ღირებების შეცვლაშიაო. შენ სპეკულიანტი ხარო, ვანა ეს კატლეტაო? ვანა ეს სუფიაო? ნეს. ერეცვაძის სახელობის კატლეტი კარაქში უნდა იყოს მოხრაკული, შენ კი ზეთში ხრაკავ, შე მართლაც ზეთო და მავნებელიო! ერთი სიტყვით, ისე გამითანა, მთელი ზაჰვისის დაგუბებული წყალი რომ ჩემზე გამოუშვან—ვერ გამრეცხავს. აიღეს და ფსტ-დუქანი მიმიკეტეს. მეორე დღეს, როგორც იყო, ვენაცვალე ჩემს დედ-შვილს სედრაკას, შემებრაღა და იმისი ხათრით მუშკოპის გამგეთ დამნიშნე, როგორც სპეცი... სწორე ვითარათ, ხელმწიფობა არ გამიწვევა, მუშტრებს სულ „ჯანებით“ ველაპარაკებოდი, და ჩემს საქმეს პიონათლაც ვასრულებდი. ვნახოთ, ერთხელ მოდის ერკოოში ერთი გა-

წიწმატებული ქალი და მეუბნება: — ეს რა არის! — ბური—ვეუბნები. — მეც ვხედავ, რომ პურია, მაგრამ როგორი პურია? ვერა ჰხედავ შიგ ტარაკანაა! აბა, ერთი მითხაროთ. პურში ტარაკანას რა უნდა, მე ტარაკანა სუფში გამოვონია, მაგრამ ტარაკანა პურში?... — მაღამჯან, ვეუბნები, თქვენ სცდებით, ეს ტარაკანა როდია? — მაშ რა არის? — რა და ქიშიში! აი, მიყურეთ... ავიღე და იმის თვალწინ გადავყლაპე—მაღამჯან, ჩვენ ქიშიშიან პურს ვაჭმევთ, შენ კი ილანდები? — როგორც იყო გამოვძვერი ამ ხათხალიდან... „უკაცრავლო“ და წავიდა. ჯერ ეს მუშტარი არ გასულიყო, რომ ახლა მეორე ქალი შემოვიდა გინებით: — ასეთ ძველ კვერცხებს რომ ჰყიდით — სირცხვილი არ არის? მუშკოპი მაინც არ გერქვათ. — ეს კვერცხები სულ ახალ ახალი კვერცხებია... — დამცინით თუ რა არის? — შემაწყვეტინა ქალმა — ლაყუა ამხანაგო, ლაყუ და ასუნებული კვერცხი ზედ ცხვირთან მომიტანა. — მე თქვენ გეუბნებით, რომ ეს კვერცხი ლაყუ არ არის. აი თუ არა გჯერათ... ავდექი და ეს ლაყუ კვერცხები იმის თვალწინ — ყლაპა-გადაუძახე ხახაში. მერე როგორ გადამიხადეს სამაგიერო? გამწმინდა კომისიამ — გამწმინდა. მიზნო? შენაო ყოფილი ვაჭარი ხარო. კაცო, მერე რა არის, რომ ყოფილი ვაჭარი ვარ, ვაჭრობა, რომ ცული იყოს, განა მთავრობა ივაჭრება? ტუტუტ, ტუტუტ, მეც ვითომ ერკობის ერთგულობა დამიფასეს რაღა! რა არის ერკობის ყადრი ამემაღლებინა, ხან ტარაკანას ვყლაპავით და ხან ლაყუ კვერცხებს. მაგრამ ვინ დამიოხას? აიღეს და ძველი აქანდაკით გადასაყლეს. თქვენგან არ მიკვირს? ბოლშევიკების ობტიდან ვინ მოსულა, რომ მე მოვიდე? ვაა- კიდევ კარგი დამითხოვეს, თორემ ჩემი ნამუსიანობის ამბავი, რომ ვიცი ამდენი ყურბელეების და ცული კვერცხების ყლაპისაგან ან კუჭის კატარი დამემართებოდა, ან არა და ჩემ მაქათლას მოუწევებოდი საიქიოს. ეხლა თქვენ გეკითხებით, მაშ მაზალი ამბავი არ არის?

ი. გრიშაშვილი.

მკრასნია ბურჰლას მოხსენება

მკრასნია ბურჰლა მოხვდა უპარტიო ქალთა ყრილობაზე დელეგატთ. ეს ადვილი ასახსნელია: მკრასნია სოფლის პირობაზე განვითარებული ქალია, თუმცა პარტიაში არ ყოფილა; მაგრამ მენშევიკების დროს მისი შვილის ტიმოთეს სათაღისა ფედერალისტებს ეკამათებოდა და სახელი გაცივდა. შვისწავლა სხვებზე უფრო ადრე უცხო სიტყვები. აი, მაგალითად, როცა (1920 წლის აშხაგია) ერთმა მასწავლებელმა კომპერატივის წინ თავმოყრილ ხალხში სპა მალა დაიძახა: „გაგეძერა ტყავი, ასეთი მღვთაშობაში მასწავლებელი არასოდეს არ ყოფილაო“, მკრასნია იქ იყო და ქალებს გადაულაპარაკა: „ახე, ჩემო დაიბო, ეს კაცი მასწავლებელია და იცავს თავის ნაციას“-ო.

როდესაც ტიმოთემ და მისმა ამხანაგებმა მენშევიკური პარტია დაანგრეს და პარტიკულ ორსიმეს სიტყვით რო ეთქვათ, ისე მხიარულად გრძობდენ თავს, თითქოს რაღაც დიდი აქმენებით, მკრასნიაც „საბჭოთა პლატფორმაზე“ შედგა; სწორედ იმ ხანებში ერთ მიტინგზე მკრასნიამ სიტყვა წარმოთქვა და, რადგანაც მოკლეა, სრულიად უცვლელად მომყავს: „ქალებო, სომ ხედავთ: საქმე ისე წვეიდა, რომ იტყვიან: „წინაში უკან და უკანაში წინ“-ო, იმუშავეთ ყელამ, თეარა, საქმე რომ წახდეს, ჩემი ბრალი არ იყოსო“, თუმცა მას არაფერ დააბრალებდა საქმის წანდენას, მაგრამ აქ ყველა დაინახა მკრასნიას წინდაბედულებას. მიუმატეთ ყველა ამას ის, რომ მკრასნიამ წერა და კითხვა კარგათ იცის და ცხადია, თუ რატომ იბრუნეს დელეგატად უპარტიო ქალთა ყრილობაზე: „ისე ჩამოვიკავლეთ, რასაც იტყვიან, რომ ერთ სიტყვას არ გამოვიტყვებ“-ო, დაპირდა ქალებს მკრასნია ბურჰლა და სახარულით გაემგზავრა ტფილისისაკენ.

2. შრილობაზე

ყველაფერი რიგზეა. მანდატი წარადგინა. ჩაპყურებს დღის წესრიგს: „მოხსენება საერთაშორისო მღვთაშობაზე“, „მუშაობა ქალთა შორის“... მაგრამ ადვილად არცხეული სათაურია: „ელექტროფიკაციის პერსპექტივები და დეფექტები წალის დებების გარკვევაში“ — მისხსენებელი ამხ. წერტალაძე. წყალსა და გარკვევის ბეტი ყველაფერი გაჯერკვევილია მკრასნიასათვის: რა ქრის ეხლა? შევკითხოს მგზობელს, ჯერ ერთი — სარტყელიდ თიანხია და მეორე — ზარის დარეკია: ემნაან. გადასწყვიტა: რასაც იტყოდენ, სიტყვა — სიტყვით ჩაეწვრა და ასეც მოიქცა.

3. აშხ. წმინტინამის მოხსენება

ჩემი მოხსენების სქემა. აბსოლუტურად მინამალური დროს გამო, კონკრეტულ და კონსპექტურ ფორმისაა. მოხსენების მინიმია ელექტროფიკაციის კოორდინაცია და მისი პერსპექტივის მახდელი, პროგრამა — მაქსიმუმის განხორციელება. სპეციფიური კონკრეტული ტექნიკური არსებობას უმაღლეს ინსტანციებში ირონიკმის და, პილო-დებეტის გამოკვლევის დეფექტების ელტეს-ბიურო, რომლის ეფექტია: ნორმალიზაცია გეოლოგიკაციის და მიღება პროფილაქტიური ზომების, პილო ბალი აბსოლუტურად გამოყენებისათვის. ელტეს-ბიუროს არსებობის უმაღლეს ინსტანციებში ირონიკ

ულად შეხედენ, უთითებდენ მის პოლიტიკურ მნიშვნელობაზე და წინ აყენებდენ კანალიზაციას, მაგრამ ჩვენი კარდინალური არგუმენტაციით მივიღეთ სანქცია და სუბსიდიაც. ელტესბიურო ნორმალიზაციას შექმნის და, პილო-დებეტის გამოკვლევის დეფექტების ანულიზაციის საშუალებით, დაიცავს აღმშენებლობითი ბაზრის დინამიკას. ელტესბიუროს ეყოლება კონსულტაცია გიდრაელიკ — მენსანიკებისაგან და ეცდება იურისპრუდენციაც სასურველ დონეზე დააყენოს. შემდგ...

აშხ. ბურჰლას ხელი დაეღალა, ყველაფერი აგრდაგრა და გადასწყვიტა შეენერებია წერა...

4. აშხ. მკრასნია ბურჰლას დაბრუნება

დაბრუნებულ მკრასნიას სახარულით შეხედენ. ის ერთად აშუქებს საკითხს და აბიობს, თუ როგორ იმგზავრა, რა ნახა, როგორ კარგათ მიიღეს ყრილობაზე და გადადის მთავარ მოხსენებაზე (ყველაზე უფრო შიშველ ნათქვამი მოხსენება მთავარია, აბა რაა, ასე ფიქრობს ეოაქსია)

„შე, ამხანაგებო, რაეც გევიგონე, ისე ჩავსწვრე და წაგაკითხავ თქვენ. ნაწავალი კაცის ლაპარაკს ვერ გაივებთ მანდაშიანც. მარა, როგორც „ზაგრანინი“, მინც მოსაწონია.

5. აშხ. ბურჰლას მოხსენება, აშხ. წმინტინამის მოხსენების მიხედვით

ჩემი მოხსენება ქე მაქ, აბსოლის ტურა მიმალვლა დროზე, გამოკონკალა და კამფეტის ფერისია. მოხსენების მინიმია ელექტროფიკაციის კაცის და კორდის ნაციას... და მისი ფენის ტევილის მახდელით, პროგრამა მაქსიმუმს განუხორციელებია. მხეცი, ფური, კანონიერი ტურა, ელექტროფიკაციის ანალო და გურია შარშანდელ კანონიერ ტურასთან. ერთი, ირო რაში მივიღეთ, და დავაარსეთ ელტესბი და ურო, რომელსაც გაქეცა ბორხალი. ზარშიცა... კვალი ფიქაციის და მიღება პროფილაციის ტურის ზომების, ედრა წყალის აბსოლის ტურად გამოყენებისათვის. ელტესბობას და უროს არნებას უმაღლეს სტანციებში ირონიულად შეხედენ, უთითებდენ მის პალიატოშის მნიშვნელობაზე და წინ აყენებდენ — კანონიც ასეო. მაგრამ ჩვენი კარდინალური ინტურების ტანცათ მაჯილეთ სტანცია, სუბი და ია.

კანთა: (ძალზე შემოკლებით)

ფეროსინე. ტურა, ურო და რაცა, ჩვენებურა რომ ჩაგიწვრია, ქე მივბთი, მარა, „გაფეილს გატეხილი ჯობია“, ხეჯრა რაზე ვერ გავიგებ.

მაშეკო. ჩემო ეფეროსინე, ნაწავალი კაცები ასე ლაპარაკებენ და მკრასნიას სომ არ ვეცემით ამის გულშია ყელში.

ანო. ნაწავალი კაცა ყოფილა, მარა ჩვენ რის გავრცეა? ქე ქინდეს მისდა მია სწავლა.

მკრასნია ხერხდა: ეფეროსინეს ხელი არ იყოს „გაფეილს გატეხილი ჯობია“, ვერც შე გვევაგე. მარა ნაწავალი კაცი სწორედ ასე ნაწავრე, როგორც ილიანიაჯ.

ტახეკო. ჩემო თავად აშხ. მკრასნიას თანდრძნობას უცხადებ და ერთი ლექსიც უნდა მივატახიკო ამ ამხანგს.

„ეციოთ და გეჯერა, ფიცი არ გინდა, სწავლია მიიღე შიშველ და რთულად, მაგრამ, მალს თუ იქ, მარლის წყ აკლებ: ილაპა იყე ჩვენში ქართულად!..“

სიმონაძე.

„მარგარიტა გოტიე“

(ოკრები წარმოდგენა მთ. სახელმწიფო თეატრში)

არმანი (მარგარიტას) — ნეტავი თქვენი აბოლოგი ნათესავი ვიყო, რომ შემეძლოს თქვენ გვერდით თავისუფლად ყოფნა. ნება მიბოძე ვიყო თქვენ გვერდით სანამ არ მოგებნოდნენ.

მარგარიტა: უბედური იქნებოდლი!

ქანდაკაზე:

(მოწაფე ქალ-ვაჟი, რომელიც ბნელ კუნძულში მიმდგარან)

ვალიკო: — (ანგელინას ანგელინა მიყვარხარ!

ანგელინა: — მე რე მე რა, რომ გიყვარვარ!

ვალიკო: — ისა, რომ შენც შემიყვარე...

ანგელინა: — მე შეყვარებული ვარ!

ვალიკო: — ვიცი ვიზედაც, — ის ავარაა; მატყუარა!

ვალიკო: — (ქანდაკაზე) სიჩუმე ამზანაგებო!

სცენაზე:

არმანი: — მარგარიტა, ნუ გამცელი „დოლარებში“ და ფრანკებში, წრფელი და უმანკო სიყვარულით აღსავსეა თქვენს წინაშე ჩემი გული, შემიყვარე იგი.

ქანდაკაზე:

ანგელინა: — შენ ხომ ანიკოში ხარ ჩამწვარი;

ვალიკო: — ანგელინა, ნუ გამცელი იმ დაღლიანაში, მისგან „ნაკურკის“ თხოვნით თავი გვაქვს ამზანაგებს მობეზრებული. ის „კობალას“ ღირსიც არ არის. წმინდა ჩემი გული ვითარცა „ქუთაისის“ ქუჩა, ეპატორენ მას.

ანგელინა: აკი ირეოდი ანიკოს სიყვარულით? დაღლიტობ იმას? მე მას მოქიშვე ვერ გაუხდები, ის ვარგი მეგობარია ჩემი!

ვალიკო: — მას ვუყვარვარ, მხოლოდ მე არ მიყვარს.

ხმები: — სიჩუმე! ირაფერი გვემის. ს—ს—ს—ს;

მილიციონერი: — (ქანდაკაზე დარბის, რითაც მტეს ხმაურობს) მანდ რა კურკურა-მურკურია, გახოვით დაწყნარდით, სხვას ნუ უშლით!

ხმები: — სიჩუმე, ს—ს—ს—ს! რა ამბავია! გაგვაგონეთ რამე!

სცენაზე:

მარგარიტა: — არმან, წავიდეთ სოფლად, იქ უფრო თავისუფლად გავატარებთ ჩვენ ტკილ დღეებს.

ქანდაკაზე:

ვალიკო: — ანგელინა, მე მინდა სერიოზულად მოგელაპარაკო, მაგრამ არ მაძლევენ საშუალებას, ეს მილიციონერიც სულთამხუთავით მადგა თავზე, ჩავიდეთ ძირს, შევიდეთ ბანში, გავაცნობ ჩემს გულით.

თქმას და თუ ყაბულს იქნები, სომ კარგი, თუ არა და...

ანგელინა: — და თუ არა?

ვალიკო: — სისხლს დაღვრი!

ანგელინა: — ვისას?

ვალიკო: — შენსას, იმ დაღლიანსას, და მერე ჩემ თავსაც მოვიკლავ!

ანგელინა: — აბა, რას ამბობ ვალიკო?

ვალიკო: — მიყვარხარ ანგელინა და იცოდე, რომ თუ გამაღიზიანებ საძაველ მსხვერპლს გავიღებ. მგონი ეს მილიციონერიც მივაყოლო.

ანგელინა: — დაწყნარდი ვალიკო, შენ მაგას არ იზამ!

ვალიკო: — ვიზამ!

ანგელინა: — არ იზამ!

ვალიკო: — გინდა ეხლავ!

ანგელინა: — (ხმას უწყევს შემინებული) არ დამლუპო!

ვალიკო: — აბა მაკოცე!

ანგელინა: — დაგვინახავენ!

ვალიკო: — ყველას თვალებს ამოვკაწრავ, რომ არ შეგვხედონ. (ეხვევა ვალიკო და კოცნის) ჩავიდეთ ძირს, ცოდვია ჩვენ სპეტაკსა და წმინდა სიყვარულს ასეთი მახრობელა ჰაერი სწამლავდეს.

ანგელინა: — წარმოდგენის შემდეგ, ვალიკო, უკანასკნელი მოქმედება.

ხმები: — სიჩუმე ამზანაგებო! ს—ს—ს—ს!...

მილიციონერი: — (ვალიკო) გახოვით დაწყნარდით, თორემ მუდროების დარღვევისათვის დაიჯებთ!

ვალიკო: — გინა? ვინ დაიჯება?

ანგელინა: — (შეშინებული) ვალიკო, შენი ქირიმე — დაჩუმდი (მილიციელს) მე მაბატიე მეგობარო!

ხმები: — რა ბაზარია მანდ, სიწყნარე!... სიჩუმე!... სიჩუმე, ს—ს—ს—ს!...

სცენაზე:

(უკანასკნელი მოქმედება).

მარგარიტა: — (ეხვევა არმანს) არმან სიცოცხლე მინდა, დაუძახე ექიმს.

ქანდაკაზე:

ვალიკო: — (ეკვრება ანგელინას) შენი ქირიმე, ანგელინა; მომხვე, ჩამეკარ გულში! (თავდავიწყებულნი ეხვევიან ერთი-მეორეს, ფარდა ჩამოდის, ხალხი ბლტაცებით ტაშს უკრავს, ოვალები! ქანდაკაზე შეგაბიროსე და ფეხსაცმელების მწმენდელი ბიჭები იძახიან: — „ბარო, სიძე! ბარო სიძე“ დარბაზი განათდება, ვალიკო და ანგელინას ბნელში ნამოქმედარი სინათლეში აშკარავდება).

ასე დასრულდა და სრულდება ყოველი წარმოდგენა ხსენებულ თეატრში.

კოსტაილი.

სალამი „ნიანგს“

ჯანსაღ სიცილს, საღ იუმორს
გზა მიეცი ფართე, ვრცელი,
გამარჯვებულ კლასს ეკუთვნი,
რომ ძირს დასცე ავი, ძველი...
მილიონი თვალი გინდა
და სიფხიზლე კიდეი მეტი,
ჩინგლით მტრებსა ნუ დაზოგავ,
დაუბნიე თავში რეტი...
წაუძებე ახალ ძალებს,
გამარჯვებით იყავ ისევ,
არ მოაკლო მტრებს ცრემლი და
მებრძოლ ვულეებს სიხალისე.

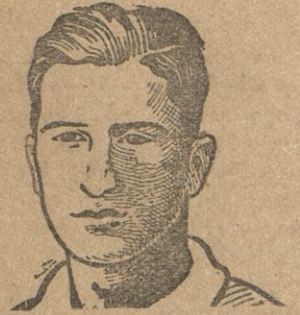
ბრ. წითელმთიწმილი

ღვენილი გუშკორი

ეს ჩემი სამსახური
სულ უკან-უკან მიდის;
ბევრი იუდა გაჩნდა,
ზოგი უფასოდ მყიდის.
ჯერ დამაწინაურეს,
დამდეს პატივი ბევრი;
შემდეგ გამზადეს ჩემად,
დამკვრელ ბრიგადის წევრი.
ხან აქ გამგზავინეს, ხან იქ,
გულში ჩაიდევს შური
და ხეტილში გაეხდი
„მუღმივი მოგზაური“.
ამ ხეტილის შემდეგ,
ადგილს ვერ ვხედავ ძველსა;
ეს ხომ „ტიანად“ მოხდა,
ისე ვერ მკრავდენ ხელსა,
მაგრამ ვაი თუ ვისმეს,
მოვაჯდე კისრის ბოლოს!
ოხ როგორ შემოვძახებ
დაწმენილი ხმით სოლოს.

ქველ-ოლლი

სალამი „ნიანგს“

არ მოსვენე
მღვდელი,
ვაჰარი,
კულაკი,
მავნე,
ბიუროკრატი.
მალა ზეცასაც
ვაჰარი კბილი
და ააფეთქე
ღმერთი და ხატი...
რომელი ერთი ჩამოვითვალო.
კვლავ ცეცხლი მავნეთ. სადაც მიაგნო.
შენი რაზმელი მოგესალმებო,
ვაშა! დაჰკარი, ძაბო ნიანგო!

პაულ.

სამომ საიქოს

ჯერ გამარჯობათ!
ზნაიჩე გამოდის რომა ისევ
ცოცხალი ვყოფილვარ და
თქვენთან ერთათ რაზნი-რუზ-
ნის ოჩერედში დავდივარ!.. მე
კი მეგონა მოკვდი, მილიციის-
კი ღუხოი მუხიკით დავიმარხე
და პარდაპირ უპრობუსკოთ სა მოთხეში შეეყავ თავი
კაკოი ჩორთ!.. ჰუხურში სულ იმის ბრალია, რომ
ნერენი ვარ და ნერენი სიზმარივნახე.
ახრ ნერენი ვიქნები მაშ რა ვიქნები?.. ვა, ხალხებო-
ჯან, თქმულა? გაგონილა? ნახულა?.. მამციებიან თუ
კლასოვი მტერი ხარო. და როგორც კლასი უნდა მოგს-
პოთო. მამდგომია ეს ბემურაზი ფინისპეტორი და მა-
დებს დ მადებს ამ ნალოგებსა. არ დაიჯერებთ? ცხვირი
ისე ვერ დამიცემინებია, რომ ნალოგის ახალი პოვესტკა
არ მივიღო: ეს კლასავოიო, ეს ედინოვრემენიო, ეს პა-
დახოდნიო, ეს სანიტარნიო, ეს გარაცკოიო, ეს ჯანდა-
ბაო, ეს დოზანაო. იიიიი! საღ მოვთვალო?
ამ სუფსარქისობა დღესაც ახალი პოვესტკა მამდის
ვკითხულოვ, — სწერია: „ი-ნ-დ-ი-ვი-ნ-დ-ა-უ-რ-ნი ნა
ლოვ“!

— ვახ! ლისტრიჩესკი ლამფოქკასავით ავინთე, ვა-
მოფ: ამ ბემურაზებმა ახლა ინდაურების ნალოგები მა-
მიგონეს მეთქი?! წაველ ფინისპეტორთან... ჯერ ხომ
ოჩერედში ბლალოჩინის ჯოხივით ვიყავ კედელთან მი-
ყუდებული, ჰამაც სიცივისგინით ისე დევქანი, როგორც
ერპოკის მწვანელი. ბოლოს როგორც იყო შამიშვეს. მე
როხით ველაპარაკე:
— მეთქი მასხარას მაკეთეფ?
რომ დაგიწერია, რამტოლი ხანია მე იდაურს აღარა
ვყიდი, არცა ვჰამ, შენ კი ნალოგებს ეხლა მთხოვ?
— იმან იცინის და მეზნება:—ინდაურნი კი არა, ინდი-
ვიდუალნიო, ასე იგი ლიჩინი ნალოგოი რალა, ხვალვე
შამაიტაო თორემ თანაც შტრაფი მოჰყვებაო!

ვამოფ—უხ... ხო გეზნებით ნერენი ვარ მეთქი, გავ-
ჯვარდი... წაესულვარ სახლში, ჩემს ნესჩასტიაზე ჩავფი-
ქრებულვარ, ამ ფიქრში ჩამძინებია, სიზმარში წაესულ-
ვარ და მამრე მამკვდარვარ! ჰაზრზე კი მაშინ მოვსულ-
ვარ, როცა სხვა მკვდრებთან ერთათ სამოთხის კარებ-
თან ოჩერედში ჩავდექი; ოჩერედი... მაგრამ რა ოჩერე-
დი: ღმერთმა შეარცხვინოს სააქაოს ოჩერედი—გინდა
კონკისა, გინდა ტრიატისა, გინდა ნავთისა—ფას იმას-
თანა! ზოგს თურმე გული განეთქია პეტლიეტკის შას-
რულეების გამოთ, ზოგს (ჩვენში კი დარჩეს აი!) ძველი
რეჟიმისთვის უცდია, უცდია, უნახამს რომ აღარ მოდას,
უთქვია: — დაოლნა სტოლკა ჟდატ, პარა უშირეთო ამ-
დგარა და მამკვდარა.

აი სულ ამნაირი ხალხები ვდგევართ და უცდით იმ
ახმახ ანგელოზს, რომელსაც კლუჩნიკი ჰქვია. ერთი
ქალი ძალიან კაპრიზობდა:
— უჰ, კაკოი ბეზაბრაზია, აქ არც პრატექცია სცო-
დნიათ, არც უოჩერედით შამშვებაო, უნას ნა ზემლეო,
მიხვალ გამგესთან, ერთი გაუღიმეფ და მამენტალნათ
ყველაფერი მზათ არიო. ეჰ, ის მამაცხონებულიც მარ-
თალს არ ამბობდა და! პრატექცია აქაც ზოგისთვის არის
ყველასთვის ხომ არ არის?
ძლივს ვაინარობით სამოთხის კარები გააღეს და
თითო-თითოთ ღმერთთან ვიზიტნათ მიგვიყვანეს, — შა-
გეწოთ იმის მადლი ოჩრათ ყველას!
ვააა! იცით რა იყო? ნამდვილი დოვაენნი ცხოვრება
დავინახე: ძველი მკვდრები, ძველი გარადოვები, აკა-
ლოჩნიკები, პრისტავები, გარაცკოი ვალაგები, მეშჩანც-
კი უპრავის ლოასნები, ვახ, ვახ! ვინ არა ვნახე.
ვხვდამ ღმერთი ღრუბლებზედა ზის! არც პისმენი
სტოლო, არც კოჟანი კრესლო, არც ლისტრიჩინი ლამფა,
არც ზარი, არც ტელეფონი, არც პორტფელი, არც ავ-
ტამაბილი—აქაური გამგეებისა და დირექტორებისათ კი
არა კურავობს, არა! სულ პრასტოვი ვინმე ყოფილა,
მაგრამ ჰქუაზედ კი... ცოტა დეფიციტნათ არის. ახრ

წერილი სატრფოლს

სალამი „ნიანის“

მა სული სადგურის იმ უფროსსა ჰგავს, რომელიც გაზის ფარის ასანთებ ნაეთს სახლში ეზიდება, ხოლო სადგურს ქრატით ანათებს. ყოველ შენს მოგონებაზე ისე აგვანკალოობი, როგორც მემარჯვენე-„მემარცხენე“ ოპორტუნისტებს აკანკალებს დიადი მშენებლობა.

შე ცეცხლწასა იოებლო, გამეცი პასუხი წერილზე. მე თუ შეიდი გამოგეგზავნე შენ რა წულკავი გავიხნდავ მაგ ხელებში. შენ კი არა ხუთ ცოლს შეეინახე, მართალია „უბრავლენიამ“ ნიხრი დაგვიწესა ბარგის გადატანაზე, მარა ნიჩაო, ვინ უყურებს ახლა მის ნიხრს. თითო ნაქერში, რომ ზითო მანეთი ევილოთ, ვიყები კი არა ვართ, დედა მისი შევილია მგზავრი და თითო „მესტაში“ სამ მანეთს ნუ ჩამოყავავს. რო ოუტებთ აყალ-მაყალს, შერცხება და მოგვეცემს აბა რას იზამს!

ამ წერილზე უეჭველად მიპასუხე დასტურით, თვარა რო ამოვალ სო-

ზოგესალამები ნიანგო, შენი „ზაგნელი ბზიკია“, შენთან ვიქნები, რომ მტრებსა ავუწვა კულს რიკია!

ფელში, ისე ავადრობ ზურგზე ტყავს, როგორც ხაშურის, შორაპნის, რიონის და სამარტედიის ბუფეტ-ჩიკები აძრობენ ტყავს მგზავრებს.

გწერს შტატნი ნასელჩიკი ყარამან შტრინგადე.

იგივე პირ. საფირჩხიელი

ორდერსავით სანატრელო ნატალია!

მას შემდეგ, რაც შენ გავიციან, ლუკაიას ალაპში, ჩემი გული ისე დახელებულია, როგორც ოზურგეთის მატარებელი. რავარც კი წარმომიდგება თვალწინ შენი სახე, იმ წამსვე მიცარიელდება გული დარდებისაგან, როგორც ჩვენი შეშის საწყობებია დაცარიელებული.

შენგან წერილის მიუღებლობით ისე მიწყალდება გული, როგორც ტრამევის ლოდინში მგზავრებს. ჩე-

არც გასაკვირველია და, ამ სვეცკი ქვეყნის გარდა, ყველა იმას ევედრება, ზოგი რასა სთხოვს, ზოგი რასა, მერე რამტოლი წლისა ჰიიიი... გამოშტერდებოდა მამ რა დოზანა მოუვიდოდა?... ჰო, იმას ვამობდი: პირველათ იმ პაქალუსტა ქალმა იჩივლა თუ:

— მე მოსაველომი არ ვიყავი, მაგრამ ხირურგმა პონოსტოროყნოსტით მიმკლაო. თავიანი კუჭის ანალიზის ქაღალდიც მისცა. ღმერთმა თვალზეზე ჩემჩაგები ვაიკე თა და კითხულობს:—შაქარი არ არიო, კრახალი — არ არიო, ცილა (მითამ კვერცხებით რალა!) არ არიო, მარილი არ არიო, ფლანი არ არიო, ფსტანი არ არიო.— მე ვებნები:

— მადამჯან, შენი კუჭი ძველი ირკობის მალაზია ყოფილა მეთქი, რაც რომ საქორო შეშვიდია, შიგ არა გქონია და მამაცხოვებულო. მოკვდებოდი, მაშ რა მოგივიდოდა მეთქი? ამაზე ღმერთმა ვაიციანა, ნიჩაინათ მამამხედა, მიცნო და მითხრა:

— საქოჯან, მე შენი სიკვდილის რასპარაიყენრა არ მიქნია და უჩემოთ რათ მამკვდარხარო, ცოლმა ხომ არ გიღალატაო?

— რასა ბრძანეფ გასპადინ ღმერთოჯან! მეთქი ჩემი ცოლის ტირილი დილის საარივით ეხლაც ყურში რაკრაკებს მეთქი და იმისგინთ ღალატი შიიძლებოდა?

არ დაიჯერებთ? ყური დაუგდეთ და აქედან—იქ ისმოდა ჩემი შუშანას ჯიგრიანი ტირილი:

— უი, უი საქოჯან, ჩემი გული დარდით კონკის ვაგონივით რათ ააშსე, საქოჯან, ფიქრისგინთ ნარბიტას ვატლევით რათ ჩამომახმე საქოჯან. ტელეფონისტკასავით რათ დაყრუებულხარ და პასუხს არ მაძლევ საქოჯანო და სხვა ამისთანა ნეჭი რამეებსა ტიროდა ჩემხედა... შავხედე, ღმერთსაც ცრემლები დაბა-ღუბით ჩამოსდის და დარდიანათ მეკითხება—მაშ რა პრიჩინით მოხვედი აქო?—მაშინ მე უბიდან ამოვიღე ერთი წყვილი მეფურის დაგლეჯილი წინდები და ვებნები:

— აი ღმერთოჯან, ერთი გირვანქა პური მამიქამაია აცხოვნე, ეს წინდები შიგ ჩაპოლია, მეც ლუკმისთვის

და რადგანაც, რომა ზოგიერთი მეტურეები გაუტრელათ ჩამეტანებია, ამდგარვარ და დაემხრჩვალვარ მეთქი!

ღმერთმა პირჯვარი გაღამურა, ანგელოზის ფრთები დამაღდა და მითხრა: შენ წმინდანებში ჩამირიცხიხარო, მაშ, მამენტალნათ ვიდვიყენია გამიკეთა!

ნეტავი გენახეთ როგორი ვაზღუშნი ანგელოზი გავსდი და! ვიძახი:

— ბერევის ფინისპეტორ, ეხლა კი მოვალ შენ ოხტში შე ბემურაზო მეთქი! ის იყო უნდა ვაფურენილიყავი თუ არა, სწორეთ იმ მამენტში ვნახოთ, დამურთხალი ანგელოზები შამოცვიდნენ და ყვირიან:

— ჰარიქა, ღმერთოჯან, გვიშველე „ბეზბოქნიკები“ სამოთხის კარებს, ამტერევენო! ვააა! რა პერეპალოხი მოხდა და! ღმერთი ტახტის ქვეშ შეძვრა, ანგელოზებიც დაფრთხნენ და სოროებში შაიყუჯანენ, მე კი იაქესაინო მარტო დავრჩი. კაცო, გული მისკდება, ვიძახი ძლიერს მამკვდარვარ, ფინისპეტორის ნალოგებს ვადავრჩი მეთქი და ამ უღმერთო ბეზბოქნიკებმა უკანვე უნდა გამაკოცხლონ? ვყვირი:

— გამაფრინეთ, დამშალეთ, ერთი ჩირთი-ფირთში ვარ, ფრთებს ვაბარტყუნებ დასველებული ბატივითა, ჰამაც რაც ძალი და ღონე მაქვს, ავბტი მალლა ვოზღუხში და რადგანაც ფრენაში ჯერ ოპიტნი არ ვიყავი შეციღდან ჩამოვვარდი და დედამიწას დაეასქი... ვა, თვალები გავაჭყიტე, მივიხედ-მოვიხედე და პუბუზ, თურმე ტახტიღან ძირს გაღმოვვარდნიღვარ. ის ჩემი მკედრობა კი, თურმე ფუსტიაკი ყოფილა. ამ დროს ცოლი შამოდის და შებნება თუ პოვესტკა მაიტანესო. ვკითხულოფ: „ნეპრედუსმეტრიტელნი ხალოვ“. აი შაშინკი შემეშინდა მართლა არ მოგვედე დარდისგინთ მეთქი! ავდექი და აქ იმიტომ მოველი, რომ საიჭიოს პრიკლუჩენიები თქვენთვის მეამბნა...

უხ, ინსპეტორებო, თქვენი ჯიგარი დაიხრუკიან, გორც მე მხრუკამთ უტყცხლოთა!

ფარხადან.

ახალმაზრმა მსახურები

ნახ. კიაურელის

ნახ. ისაევინა

გუბიაშილის მიზაძვა

ვინა

— ამათი ვერაფერი გავიგეს... კოლმეუ რნეები შეძლებულად უნდა გავხადოთ... ვა, შეძლებულზე მეტი ვიყავ და, მაშ, რად განმაკულაკეს?!

სოფლის თეატრში

სცენა წარმოდგენს სოფლის თეატრს მინიატურული სცენით, კულისებით და დარბაზით. სცენის კუთხეში საწოლია. კედელზე კიდია აფიშა: „დღეს თეატრში წარმოდგენილი იქნება სკენები შექსპირის „ოტელო და“. მაყურებლები თანამედროვე სოფლის ტიპებია, დარბაზში სმაურია: მღეროან, ცეკვავენ, ბავშვები ტირიან.“

გამგე: (სცენიდან)—ეი თქვენ, რა გაღრიალებთ?

1 მაყ.—ღრიალებ და არც არაფერი იცა.

2 მაყ.— ერთი მაგას ფათრეთში შეხედეთ?

1 მაყ.—ფულები რომ გადაგვაშვლებკინე, ძამია, რავა, წარმოდგენას არ იძლევი?

2 მაყ.—ღამის თევაზე ხომ არ მოგსულვართ?

1 მაყ.—შენ ეი, ვერ უყურობ მამლები ყივიან?

გამგე (1 მაყ.)—მაი ენა რომ წაგიძელებია, ცოტა დეიმოკლე, თვარა თუ გადმოვხტი აქედან. ჩიტივით გაგბღღენი.

1 მაყ.—რაო. რაო? გადმოვხტო? გადმოხტი, თვარა საბახნე არ მომიჯვკნო...

2 მაყ.—ბიჭო მაგხელა ენა ვის ექნება?

გამგე.—გაჩუმიდით, გელაპარაკებით!

3 მაყ.— ყმაწვილებო, დამშვიდდით, ერთი ღერი სიტყვა მაქვს სათქმელი.

ხმები:—სთქვი! სთქვი-

3 მაყ.—აფხანაგებო, რომ ჩხუბობთ, რა გაჩხუბებთ? რა გაქეთ გასაყოფი? ამ პატიოსანი ხალხის მაინც არ გრცხვენიათ? (უჩვენებს ყოფილ თავადზე, აზნაურზე, მღვდელზე, დიაკონზე, ჩარჩხზე, და კულაკზე).

ხმები: პატიოსანი ხალხი, პატიოსანი! (საცილ-ხარხარა).

3 მაყ.—(გამგეს)—შენ, ეი, ერთი მითხარი, ტრანსტორის მადლი შეეწიოს შენს ოჯახს, ატელოია, თუ ვილატა იგი, გვეღირსება მისი ნახვა თუ არა?

2 მაყ.— წარმოდგენა იქნება თუ არა?

გამგე: — იქნება! იქნება!...

ხმები: — როდის? როდის? როდის?

1 მაყ.— როცა მაგას თავი გახმება...

გამგე: — ბიჭო, შენ კიდეც არ იმოკლებ მაგ ენას?

1 მაყ.— (მღერის):

ეს ჩვენი გამგე თეატრის ცნობილი ვაჟაკაიაო, შემოუყვია ერთი და შიშისგან გააცივაო.

(მაყურებელთა ერთი ჯგუფი სცენისაკენ გაიწევს. გამგე მიიძალბება... შემოდის მასხარა).

1 ხმები: — მასხარა მოვიდა, მასხარა.

მასხარა: — ხალხნო, აქ რა გინდათ? წარმოდგენაზე რატომ არ ხართ? (ყველა იცინის).

1 ხმები: — მასხარა, სად არის წარმოდგენა?

მასხარა: — სად არის წარმოდგენა და რესტორანშია...

2 ხმები: — გვიამბე, მასხარა, გვიამბე...

მასხარა: — ჩვენი არტისტები იქ ქეიფობდენ, როცა ქეიფს მორჩენ, დაერიენ ერთმანეთს და დასცხეს...

ხმები: — არიქა წვედილი! წვედილი! (მაყურებელთა ნაწილი დარბაზიდან გარბის. გამგე სცენიდან გადმოხტება და მათ მისდევს).

მასხარა: — მოიცათ, ერთი დიდი აზრი მომივიდა.

ხმები: — თქვი, მასხარა, თქვი...

მასხარა: — ვის უნდა წარმოდგენა?

ხმები: — ჩვენ გვინდა.

მასხარა: — ერთი ისეთი წარმოდგენა ვიცი, ისეთი, რომ ყველას გაგაკვირვებთ... თლონდ ცოტა გროშებია საჭირო. (ქულს მოიძრობს და

ახალგაზრდა მხაზვრები

ნახ. ლომიძის.

ნახ. ლეონიძის.

— რად გინდა ამდენი ყვავი, რომ ასე საგულდაგულოდ უფლი?
— ჩემს ჭკუაზე მინდა გამოვზარდო და კოლეჯტივის ყანებს შევუხიო.

— ჩვენი უკანასკნელი დახსული როგორ მოგწონთ?
— მოწონების რა მოგახსნო, ხოლო უკა ნახსენა რომ არის, ამას კი კარგად ვხედავ!

ფულს აგროვებს. შემდეგ ფულებს ჯიბეში ჩაიყრის, ხალხს თავს დაუცრავს და გარეთ გაეარდება. იცინის. შემობრბის გამგე).

2 მკუ: მოდიან, მოდიან, (დარბაზში შემოდის რეჟისორი. მას მოჰყვებიან სცენის მოყვარენი, რომლებიც ფეხზე ძლივს დგებიან).

რეჟისორი: — (ხმა აწვეით) — სმენა! (გამგეს) — არა გრცხვინია, ამდენ ხანს ხალხს რად აცდევინებთ?

გამგე: — შენი ბრალია, და მე მეუბნები?

რეჟისორი: — მე საქმე მქონდა.

გამგე: — გეტყობა თავზე.

რეჟისორი: — ნაწვიმარი იყო და, გზაში დავეცი.

გამგე: — ერთი თვე არის სოფლად გვალვა დგას. (ხალხი იცინის).

რეჟისორი: — (ხალხს) მოქალაქენო, ხომ არის წვიმა?

ხმები: — წვიმაა, წვიმა...

რეჟისორი: — (გამგეს) — ა, ა, ხომ ხედავ, მე მართალი ვარ, (გამგე, რეჟისორი და სცენის მოყვარენი კულისებში გადიან); აბა დავიწყით (გამგეს) მიეცი პირველი ზარი.

გამგე: — ზარი არა გვაქვს. (ზარის მაგიე თუნუქის კოლოფს არახუნებს).

რეჟისორი: — ოტელო, კასიო, გრაციანო, იაგო, მონტანო აქა ხართ?

ხმები: — აქა ვართ, აქა!

რეჟისორი: — აბა, ოტელო, გორდი სცენაზე, ნუ გეშინია. მე გიკარნახებ.

სცენის მკუ: — არ შემოძლია, როლი არ ვიცი და თანაც ბრუნავს ჩემს გარშემო მთელი ქვეყანა...

რეჟისორი: — არა უშავს... როლის ცოდნა რა საჭიროა... საქმე თამაშია და არა სიტყვები, გესმის. აბა, მარშ.

სც. მკუ: — ვერაფერს ვიტყვი, ენა მეტყვება (ყვირის) ვაიმე, ვაიმე... (რეჟისორს) დათვი მეგონე...

რეჟისორი: — გადი, გადი, გადი... აბა! მოკიდე ხელი... („ოტელო“ სცენაზე გააგდებენ, ერთხანს გაქვავებული დგას) ოტელო, დაიწყე!

სც. მკუ: — ოტელო დაიწყე.

რეჟისორი: — გაგისკდეს მიწა!

სც. მკუ: — გაგისკდეს მიწა! — აი, მიზეზი, სულს ჩემო... ვარდი ბუჩქიდან რომ მოველოჯო ხომ უნდა დასჭკნეს.

რეჟისორი: — მასე, მასე, მაღალდეც.

სც. მკუ: — მასე, მასე, მაღალდეც!

რეჟისორი: — დავილუპეთ!

სც. მკუ: — დავილუპეთ...

რეჟისორი: — ში სიცოცხლის ძალას ველარ მივცემ...

სც. მკუ: — მე სიცოცხლის ძალას ველარ მივცემ... მინდა ვუგამო იმისი სუნი, ვიდრე კიდევ შტოზე აბია (ვითომ კოცნის საწოლში ღეზღემოაა).

რეჟისორი: — სად გადახტა ში ოჯახდაქვილი (სცენის მოყვარეს) შო, ბალზამისა სურნელებავ ძალგითი აცდინო.

სც. მკუ: — ვიდრემდი წახ-

ვალთ. მათქმევინეთ ეს ორი სიტყვა.

ხმები: — (დარბაზიდან) თქვი, თქვი.

რეჟისორი: — დავილუპეთ.

სც. მკუ: — დავილუპეთ... მე ვენეციის სახელმწიფოს გამგებელთათვის გამოიწვია სამსახური, თითოთნც იციან.

რეჟ: — ილაბარაკე, რაც გინდოდეს.

სც. მკუ: — როცა ერთხელ ალექსანდრეში ოსმალო ვინმე თავს რიდედგობული ვენეციელსა სცემდა და, უშვარი სიტყვით აგინებდა. მივწვდი მე ყელში იმ ქოფავ ძალლსა და დავკალი ასე. (ხანჯალს ჩაიკრავს გულში და დაეცემა; ხალხში ხმაურია, ბავშვები ტირიან, ქალები კივიან).

რეჟისორი: — მაღალდეც. შეუდაობელი იყო ამ ადგილას... (გამგეს) დაამშვიდე ხალხი.

გამგე: — აფხანაკებო, რა გაღროლვებთ? სად გგონიათ თქვენი თავი?

რეჟისორი: — (გამგეს): — რას გაშტერებულხარ, შენ უბედურო! ააყენე ი ბიჭი რომ აგდია.

სც. მკუ: — (გამგეს) თავი დამანებე, როდის იყო შეკვდარი ღებობდა?...
გამგე — ჯანდაბას შენი თავი, თვარ აღგები, ამ ჩემ ფეხებს (ხალხისკენ) წარმოადგინა ვათავდა... შეგიძლიანთ მიბრძანდეთ...

ფარდა.

ახალგაზრდა მხატვრები.

ორი ძმა

ნახ. ვ. სენიაშვილის.

გერმანიის ნაციონალ-სოციალისტი და სოციალ-ფაშისტი კულაკის დიდიკა

ნახ. შეროზიას.

ყუმბარა

პირველი საბჭოთა იუმორისტული ჟურნალის ყდა.

ნახ. თოიძის.

— სიხარულითაგან ვტირი რაღა, სხე გამახარა „ნიანგის“ იუბილეომ!

ნახ. მეტრეველის.

კულაკი: — დასწყევლოს ღმერთმა! თი ოონ ზოლმეცეკები მეჯავრება, და ახლა გა ზაფხულიც გააბოლმეცეკეს!

— რატომ ყველაფერს ასე ძვირად ჰყიდი, ეს რომ კოოპერატივია?
— ეს „ზაქტაო“ არის, ამხანაგო!

ს ა რ ჩ ე ვ ი

	6
	7
ს. თ.—ია—„ქართლის ცხოვრება“	4
კალგოსანი—როგორ გაეხდი ნიანგკორი	5
ქუმბარა—„აბესალომ და ეთერი“	6
ჰაზირა—ვირი და ქრისტე	7
ისელი—ეჭიშმა მითხრა	8
ნილომ—მისაღმემა ნიანგს	9
აღლარ-აღლარსან—ახალი გამგე	10
პ. ობოლი—ათი წლის თავზე	11
სეგვირ-ბენ-შეიხ—დახურულ ხასადილოში	12
ტოქსინი—შეხვედრა	13
ივანიკა—„რაციონალიზატორი“	14
გოგია—წერილი სატრფოს	14
მედუზა—გაუგებრობა	15
ზმუქი—ღევარსი რონროხაძე	16
მარიჯან—ტრესტის გამგე	18
საფო მგელაძე—ბახუხი ზმუქს	18
ვიორგი ქუჩიფვილი—ჩემი ანდერძი	19
შალვა შხუნელი—„გეგმა შესრულებულია“	19
ს. თ.—ია—უ. ე. ნ. ო.	20
ქველ-ოლლი—სტუმრობა	20
სინამატო—დიღმელი ვირი	21
სიმონ-ალა—იუმორისტულ მდგომარეობაში	21
შარსადან—საქულას ისვები	22
ი. ბრიჭაფვილი—მანალო ამბავი	23
სიმონ-ალა—ეპრაქსია ბურძგლა	24
კოსტაილი—მარგარიტა გოტიე	25
ნიანგი—სოფლის თეატრში	26
შარსადან—ხაქო ხაქიოს	28

202

ნან. ჯეჯუაძის
ქართული
ლიბრერი

ნიაზის სრულმბო — კიდე ხაზი... კიდე ხაზი... კიდე ხაზი...

სტამბა „კომუნისტ“, კახის ქ. № 68 მთავლითი № 844, ტირაჟი 5000.